

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 30 peti 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej.

„Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za izozemstvo 420.— Din.

Upravišтво: Knaifova ulica št. 5, prtljiče. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Po podpisu prijateljske pogodbe s Francijo

Sinoči sta gg. Briand in Marinković podpisala prijateljsko pogodbo med Francijo in Jugoslavijo. — Svečanosti v Parizu. — Izjave obeh zunanjih ministrov novinarjem.

— Pariz, 12. novembra. Včeraj popoldne ob 5. je bila v veliki slavnostni dvorani na Quai d'Orsay podpisana prijateljska in arbitražna pogodba med Francijo in Jugoslavijo. Ob navzočnosti jugoslovenskega poslanika dr. Spalajkovića in direktorja zunanje urada Berthelota je podpisal pogodbo za Francijo zunanji minister gg. Briand, za Jugoslavijo pa zunanji minister dr. Marinković. O podpisu je bil izdan sledeči uradni komunikat:

„O priliki podpisa prijateljske in arbitražne pogodbe med Francijo in kraljevino Srbijo, Hrvatov in Slovencev sta zunanja ministra gg. Briand in dr. Marinković ugotovila popolno soglasnost svojih naziranj v vseh vprašanih, ki interesirajo njuni državi, kakor tudi odločnost, da nadaljujeta v polni harmoniji v skladu s Društvom narodov za varstvo miru na podlagi obstoječih pogodb. V tradicionalnem prijateljstvu med obeh državama sta oboje zunanja ministra v najbolji prijateljskem duhu razpravljala tudi o raznih vprašanih, ki lahko ojačajo bodočo ureditev gospodarskih in finančnih

vezi med obeh državama.“

Po izvršeni ceremoniji sta sprejela oboje zunanja ministra zbrane novinarje ter jim podala daljše izjave, v katerih soglasno ugotavljata, da ne vsebuje pogodba nikake osti proti komurkoli in da stremi le po miru. Jugoslovenski zunanji minister dr. Marinković je še dodal, da je o pogajanjih in o vsebini pogodbe točno informirana tudi rimska vlada, da pa še ni sigurno, ali se bo na povratku oglašil v Rimu.

Pogodba bo registrirana pri Društvu narodov in v enem izvodu deponirana v ženevskem arhivu. Takoj po registraciji bo pogodba službeno objavljena. Zatrjuje se, da bo v kratkem podpisana tudi trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Francijo.

Včeraj popoldne je priredil jugoslovenski poslanik Spalajković banket, katerega so se udeležili tudi francoski zunanji minister in drugi zastopniki francoske vlade. Popoldne je bil dr. Marinković pri ministrskem predsedniku Poincaréju in je ostal pri njem nad eno uro.

Francoski tisk o pogodbi

Pariški listi se zlasti obširno bavijo z odmevom pogodbe v Italiji in dokazujejo, da se Italija razburja prav po nepotrebnem. — Sama je kriva, ako izgleda podpis pogodbe kot protitalijanska demonstracija.

— Pariz, 12. novembra. Francoski tisk slavi podpis prijateljske pogodbe kot važen političen dogodek in zlasti podčrtava dejstvo, da je bil izvršen ta podpis na dan obletnice premije. Dejstvo, da je bila pogodba parafirana že pred dvema letoma, a podpisana šele včeraj, navaja francoski tisk kot dokaz o stanovitosti jugoslovenske zunanje politike. Vedno se še tudi živahno komentira vtis, ki ga je napravil podpis pogodbe v Italiji. O tem pišejo listi:

„Petit Journal“: Vsakdo v Franciji ikrežno želi, da bi se laško-jugoslovenski dogovor čim najhitreje zopet obnovil in da bi došlo do sklepa pogodbe, ki bi izpolnila ono, ki jo sedaj podpisuje Francija. V sedanjih okoliščinah bi ne bilo več pametno, če se ne bi zganili in bi še nadalje odlagali s podpisom diplomatske listine, ki je bila že dolgo pripravljena, da stopi končno v veljavo. G. Briand je sporočil rimskemu kabinetu svoj sklep, da podpis in objavo to pogodbo, ki samo utrjuje evropski položaj in ki se bo povzpela do vse svoje moči onega dne, ko se ji bo pridružila Italija. Na strani Beograda kot na strani Maroka so naši odnosi z Italijo jasni, pravilni in prijateljski. Nismo nezaujni in naša politika ne daje povoda za nikake sumnje. Delamo pri belem dnevu in stremimo le za mirom in za tem, da obvarujemo dosežene pravice. Pri tem pa ne zanemarjamo pravice združevanja naših pogajanj z Beogradom in Rimom. „Avenir“: Veselimo se dogodka, ker smo mnenja, da je dolžnost naše vlade, da okre-

pi vezi, ki jo družijo z njenimi velikimi in malimi vojnimi zavezniki. Čeprav ta pogodba, ki jo preveča najčistejši ženevski duh in ki ne vsebuje nobene vojaške konvencije, ni povzročila nikakih pomislekov, ko so jo sporočili Consulati, vendar ni tako, da bi preveč ugajala laški vladi. To je naša vlada tako dobro čutila, da je dolgo odlašala s podpisom in da se danes daje razumeti g. Mussoliniju, da bi bilo zelo krivično od nje, če bi se pritoževal, ker je bilo samo od njega odvisno, da sklene tudi Italija slično pogodbo z Jugoslavijo in s Francijo. Podpis jugoslovenske pogodbe naravnost sili gosp. Brianda, da prične neposredna pogajanja z Mussolinijem. Naravno, da bodo težavna. Sredozemsko vprašanje je zamotano. Toda kdor ničesar ne načne, tudi nikamor ne pride. Razen tega pa mora „Anschluss“, kot je zadnjič dejal v Bukarešti gosp. Jean Bratianu, mnogo bolj vznemirjati Italijane kot nas.

„Quotidien“: Ta pogodba vznemirja del italijanskega javnega mnenja, a brez dvoma po krivici, kajti diplomati zatrjujejo, da ne vsebuje nikake tajne, vojaške ali druge klavzule. In že okoliščine same, v katerih je bila izdelana, potrjujejo, da ni naperjena proti Italiji. Bila je namreč sklenjena in parafirana 1. 1925. v času, ko se je laško-jugoslovensko nasprotje poleglo in se Italija še ni kazala tako agresivno napram Franciji kot sedaj. V začetku je bila ta pogodba zamišljena kot del trojne pogodbe francosko-laško-jugoslovenske, kar pa je preprečilo edinole Mussolinijeva politika.

Poplave in potresi v Italiji

Veliko neurje po vsej severni Italiji. — Velika škoda. — Tudi človeške žrtve. — Poplave tudi v Švici

— Milan, 12. novembra. Zadnje dni je v severni Italiji divjalo hudo neurje. Močni nalivi so povzročili, da so reke in potoki silno narasli, prestolipi bregove in povzročili mnogo škode. Ada je poplavila obširna polja. Nekaj hiš in več mostov se je zrušilo. V Sondriju je voda vdrla v prefekturno palačo in dosegla višino dva in pol metra. Neurje je divjalo tudi nad jezerom Maggiore in v pokrajini Bergamo in Brescia, kjer je voda podrla mnogo hiš, pokvarila ceste in je poginilo tudi mnogo živine. V pokrajini Parme je vso noč lilo kakor iz škafa. V Bedogni je bilo med nalivom več potresnih sunkov. Tako da so ljudje kljub nalivu ostali na prostem. Potres je poškodoval skoraj vse hiše. Proti jutru je pričel divjati močan veter, ki je tudi povzročil mnogo škode. Podri je tudi neki zid, ki je zasul dve osebi, ki sta kmalu nato umrli. Tudi iz Poadiža prihajalo ve-

sti o velikih nalivih. Adiza in njeni pritoki so zelo narasli in odnašajo s seboj ogromne množine lesa. Tudi na Tirenskem morju je divjalo huda nevihta. V Genovi in Livornu je bilo poškodovanih več parnikov. Plovba je še sedaj skoraj nemogoča. Iz Livorna prihaja vest, da je morje še vedno zelo razburkano in da valovi poplavljaajo velik del nabrežja.

— Curih, 12. novembra. V pokrajini ob Renu in v Lichtensteinu so nastale nove poplave. Ren je pri Buchsu narasel od 2.40 m na 4.80 m. V Lichtensteinu je voda odnesla neki 40 m dolg zasilen most. Stari nasip je v dolžini 80 m razdelan. Vas Ruggel je zopet popolnoma pod vodo. V Graubündenu so vsi provizorični nasipi uničeni. Tudi v sosednem italijanskem Veltlinu so reke prestopile bregove ter poplavljaajo celo železniško progo.

sko vsled znane Rothermerjeve akcije razvilo v smeri ki ni bila zaželena. Reviziranje meje Rumunija odločno odkladata. Minister bo naglasil, da je Rumunija že ponovno dala Madžarski priložilo, da bi sklenila garancijsko pogodbo, ne da bi bila sprejela od Madžarske zadovoljiv odgovor. Končno bo minister izjavil, da je Rumunija pripravljena skleniti z Madžarsko pakt, ki bi garantiral teritorialno nedotakljivost obeh držav.

Rothermerjeva akcija in Rumunija

— Budimpešta, 12. novembra. Poročevalac „Az Est“ v Bukarešti je izvedel, da se bo Titulescu v svojem ekspoziju v zbornici bavil z rumunsko-madžarskim sporom glede opanov. Titulescu je baje izjavil, da se je razmerje med Rumunijo in Madžar-

Še vedno italijanski vazali?

Nečuvni škandali na beograjskih ulicah. — Na zahtevo italijanskega poslanštva je policija z bajoneti raztrgala rapalske plakate Jugoslovenske Matice.

— Beograd, 12. novembra. V Beogradu se je pripetil danes nečuvni škandal, ki je izzval ogorčenje v vseh nacionalnih krogih. Kakor povsod drugod, je Jugoslovenska Matica tudi v Beogradu nalepila po mestu večje letake, v katerih poziva prebivalstvo na proslavo rapalskega dne in v katerih opozarja na krivice, ki se gode Slovanom pod Italijo. Policija pa je

dala policijskim organom nalog, naj nemudoma odstranijo te lepake. Res so dopoldne policijski organi z bajoneti trgali letake med zgrazanjem občinstva, ki je na glas obsojalo tako početje jugoslovenske policije v jugoslovenski prestolici. Zatrjuje se, da je policija dobila tozadevni nalog od notranjega ministrstva, kjer je intervenirano italijansko poslanštvo.

Prihodnje leto začno graditi kočevsko železnico

Prometno ministrstvo se je definitivno odločilo za Klodičevo progo Kočevje-Vrbovsko. — Proga bo dolga 57 km in bo veljala nad 200 milijonov dinarjev.

— Beograd, 12. novembra. V prometnem ministrstvu so se ta teden vršila važna posvetovanja glede gradnje novih železniških prog v Sloveniji. V prvi vrsti so obravnavali vprašanje direktne zveze Slovenije z morjem t. j. vprašanje zveze Kočevje-Sušak. Konferencam je prisostvoval za ljubljansko železniško direkco pomočnik direktorja inž. Makso Klodič. Včeraj je končno minister definitivno odobril načrt proge Kočevje-Vrbovsko. Že prejšnji mesec so se merodajni činitelji definitivno odločili za Klodič-Horvatovo progo. Izvršene so bile le nekatere manjše izpremembe. Opuščen bo n. pr. prvotno od inž. Klodiča projektirani veliki most čez Kolpo pri Radencih, kakor tudi veliki predor skozi Lovnik pred Vrbovskim. Zato se je moral prvotni načrt glede zadnjega dela proge Kočevje-Vrbovsko predurati in se je začrtala nova proga po prostem gozdnem terenu čez gorovje Kamenca in ob Lujizini cesti. Prvotno na 44.75 km določena proga se je radi te izpremembe podaljšala za 13 km in bo zdaj dolga 57.75 km.

Nova proga bo vodila iz Kočevja preko Mozlja, Knežje Lipe, Cepeli,

Starega trga ob Kolpi, Radencev, Severina ob Kolpi in Lukovega do la na Vrbovsko. Priključna postaja bo postaja Srbske Moravice, ki je že sedaj primerno zgrajena in je ena največjih postaj na progi Zagreb-Sušak.

Proga bo zgrajena za ves promet in bodo na njej tudi vozili brzovlaki, zato pa se bo morala primerno preurediti tudi sedanja šibka proga Grosuplje-Kočevje. Vožnja iz Ljubljane na Sušak bo trajala 6 ur. Celokupni stroški so sedaj preračunjeni na približno 225 milijonov dinarjev, prvotno pa je bilo določenih 252 milijonov dinarjev. S trasiranjem proge prično že prihodnjo smolad, a z gradnjo prihodnjo jesen. Proga bo zgrajena v dveh do treh letih.

S sklepom prometnega ministra je slednjič končan dolgoletni spor glede gradnje nove kočevske proge. Kakor znano, so obstojali trije projekti, a bilo je še okoli 13 drugih. Te variante so zagovarjale različne proge, med drugimi je bila tudi varianta, da bi železnica tekla iz Ribnice na Čabar in Delnice. Vsi projekti so sedaj definitivno pokopani, med njimi tudi tudi Musilov načrt proge Kočevje-Brod ob Kulpi, Brod-Moravice.

Proslava obletnice premirja

Pariz, 12. novembra. Po vsej Franciji so včeraj svečano proslavili obletnico premirja. Vršile so se civilne in vojaške slavnosti. Na grobu neznanega junaka se je vršila slavnost v navzočnosti predsednika republike Doumerguea, članov vlade, diplomatskega zbora, civilnih in vojaških dostojanstvenikov, organizacij bojnikov in ogromne množice ljudi. Ob 11. je zavaldel množico enominuten molk. Nato je defilirala pred grobom pariška garnizija. Na grob je bilo položeno toliko vencev, da ga skoraj ni bilo videti.

London, 11. novembra. (lo.) V proslavo obletnice premirja je počivalo za dve minuti po vsej Angliji delo.

Washington, 12. novembra. Obletnica premirja se je slavila z veliko vojaško slavnostjo. Predsednik Coolidge se slavnosti ni hotel udeležiti, ker se je bal, da se bo pri tej priliki preveč pokazal značaj mirne demonstracije. Državni tajnik za vojno je izjavil v slavnostnem govoru: „Či smo ustvarili največji narod sveta in smo upnik vsega sveta. Noben narod ali skupina narodov se ne more vreti sveta v vojno brez volje se ne more brez naše pomoči ali pristanka dalje bojevati. Noben narod ne more vreti sveta v vojno brez volje Amerike.“

ANGLEŠKO OBOROŽEVANJE NA MORJU

London, 12. novembra. V spodnji zbornici je naznanil minister mornarice, da se je to leto pomnožilo angleško brodovje za eno oklopnjačo, dva rušilca torpedovk, enega polagalca min in en podmorski čoln. Gradnja pa se še ena oklopnjača, dvanaest križarjev, 4 rečne topovske ladje, 6 podmorskih čolnov, dva polagalca min, ena ladja-matica za podmorske čolne in ena ladja z delavnicami.

NEMŠKA REPARACIJSKA KOMISIJA

— Berlin, 12. novembra. Ministrski svet je sklenil ustanovitev ministrstvene reparacijske komisije, kateri bo predsedoval finančni minister. V delokrog te komisije bodo spadala vsa vprašanja in ukrepi, ki se tičejo reparacijske politike.

PALAČA DRUŠTVA NARODOV

— Ženeva, 12. novembra. Društvo narodov je sklenilo povšitati proračun za društveno palačo na 19 in pol milijonov frankov.

Nova akcija sovjetske opozicije

Moskva, 12. novembra. Časopisje objavlja pismo osrednjega odbora komunistične stranke, naslovljeno vsem strankinim organizacijam, ki naglašajo, da dokazujejo sovjetom sovražne politične demonstracije Trockega, Zinovjeva, Kamenjeva in tovarišev ob priliki 10letnega jubileja oktobrske revolucije v Moskvi in Leningradu, dalje nasilna zasedba auditorija v moskovski tehnični višinski šoli, dalje nasilna pristajanje sedaj opozicijskega programa, da pričneta sedaj opozicijska zbirati okoli sebe delavcem sovražne sile in pripravljati nove, sovjetom sovražne akcije. Osrednji odbor smatra tako postopanje opozicije in njenih voditeljev za popolnoma nedopustno in priznava, da je potrebno, da se zadnje, stranki sovražne akcije je opozicije predložijo osrednji kontrolni komisiji v proučitev. Odbor poziva vse strankine organizacije, naj opozicijo, ki se udeležuje izvenstrankarskih zborovanj ali nastopa proti politiki stranke, takoj izključi iz stranke in ne dovoli, da bi se tako protizakonita zborovanja opozicije sploh vršila. Če pa bi bilo tako protizakonito vendar sklicano, je dolžnost organizacije, da ga z močmi lastne organizacije in delavstva razpusti.

OGOLJUFANA DUNAJSKA OBČINA

— Dunaj, 12. novembra. Pri občinskih stavbah v Heiligenstadtu so izsledili veliko goljufijo na škodo dunajske mestne občine. Štirje sokrivni funkcionarji občine so bili aretirani, proti trem je bila vložena ovadba državnemu pravdnstvu.

BIVŠI ŠEF ANGLEŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA PROTI VOJNI

— London, 12. novembra. Bivši šef angleškega generalnega štaba Robertson je na nekem redavanju govoril proti vojni in navedel ogromne stroške moderne vojne, ki morajo vsakogar oplašiti. Med drugim je povedal, da je od angleške artiljerije v bitki pri Arrasu potrošena municija stala 15 milijonov, v tretji bitki pri Ypernu pa 20 milijonov funtov šterlingov.

NIKARAGUA — KOLONIJA ZEDINJENIH DRŽAV

— New York, 12. novembra. Ameriška vlada hoče prevzeti v Nikaragui razven vojaške tudi finančno upravo. V ta namen bodo Zedinjene države dovolile Nikaragui večje posojilo.

Radiopostaja Domžale

Nova kupčija med radikali in klerikalci.

— Beograd, 12. novembra. Kakor izve vaš dopisnik, razpravlja ministrski svet na svoji današnji seji tudi o zgradbi radiopostaje v Ljubljani (Domžalah). Zatrjuje se, da obstoja aranžma, glasom katerega bo dobila to državno radiopostajo v eksploatacijo klerikalna Prosvetna Zveza. Radikali so baje na ta dogovor med gg. Vukčevićem in dr. Korošcem že pristali, protivno pa se mu demokrati, ki stojijo na stališču, da tako važna institucija ne sme biti predmet strankarskih spekulacij.

Prekrstitev zagrebških trgov in ulic

— Zagreb, 12. novembra. Danes dopoldne se je vršila svečana seja občinskega sveta, na kateri je bil soglasno sprejet predlog župana dr. Heinza, da se imenujejo najlepši trgi in ulice v Zagrebu z imeni članov kraljeve rodbe. Tako je prekrsteno Wilsonov trg pred gledališčem in Trg kralja Aleksandra, Kukuljevića ulica v Ulici kraljice Marije, Trg N v Trg kralja Petra, Trg I. pred kolodvorom v Trg kralja Tomislava, Trg. 29. oktobra v Wilsonov trg, Ulica A pa v Ulico 29. oktobra.

Dobitki razredne loterije

— Beograd, 12. novembra. Pri današnjem zrebanju državne razredne loterije so bili izžrebani sledeči dobitki: 300.000 je zadel srečka št. 47.713. Po 10.000 Din so zadele srečke št. 92.199, 99.982. Po 4000 Din so zadele srečke št. 5682, 12.016, 24.634, 18.727, 43.558, 91.388, 101.590, 103.518.

OGROMNO DARLO ZA HINDENBURGA

— Berlin, 12. novembra. Za jubilejno darilo Hindenburgu povodom njegove 80letnice so v Nemčiji nabrali s prostovoljnimi prispevki in v dobičkom prodaje posebnih poštinih znamk, ki nosijo Hindenburgovo sliko, okoli 10 milijonov mark (180 milijonov dinarjev).

VELIK AMERIŠKI POLET V EVROPO

New York, 12. novembra. Prihodnje leto bo skupina kakih 150 ameriških letalskih strokovnjakov podzela velik polet v Evropo ter pri tej priliki obiskala vsa velika letalska središča v Evropi.

KULTURNI BOJ V MEHIKI

— Mexico City, 12. novembra. V tujakšnem predmestju je policija zatrla enega duhovnika in 17 žensk, ki bodo obtoženi, da so prekršili zakon o razpustu samostanov. Aretiranci so proti dobičkom tega zakona nadaljevali v neki privatni hiši pod vodstvom duhovnika svoje samostansko življenje.

ODKRITJE NOVIH LEŽIŠČ PREMOGA

— Haag, 12. novembra. V bližini nemško-nizozemske meje so odkrili bogata ležišča premoga, ki se raztezajo na površini od 15.000 hektarjev. Premogolomni so tako bogati, da bodo lahko krili celotno potrebo Nizozemske.

PONAREJENI LIRSKI STOTAKI

— Rim, 12. novemb. Iz Milana so okraj Verbanu poplavlili s ponarejenimi bankovci po 100 lir. Bankovci so zelo dobro ponarejeni. Nekaj teh bankovcev so že konfiscirali, vendar pa jih je še precej v prometu.

ODPLAČEVANJE VOJNIH DOLGOV ANGLIJI

— London, 12. novembra. Na zadevno vprašanje je izjavil v zbornici zakladni minister Churchill, da je sklenila Anglija odgovore z vsemi državami razven Rusije glede povračila vojnih dolgov. Vse države bodo v polni meri tudi plačevale obresti razven Avstrije, kateri se je dovolil rok 20 let.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA. Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Dunaj 801.75, Berlin 13.553, Milan 309, London 276.75, New York 56.75, Praga 168.45, Curih 10.955.

ZAGREBSKA BORZA.

Zagrebska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: London 276.25, New York 56.75, Pariz 223.25, Milan 309, Curih 10.955, Berlin 13.553, Dunaj 801.50, Praga 168.45.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, Beograd 9.13, Pariz 20.25, New York 518.60, London 25.26, Milan 28.15, Berlin 122.66, Dunaj 72.16.

Odmev kmetsko-demokratske koalicije

Ustanovitev koalicije je napravila na vso javnost globok vtis. — Vsi politični krogi simpatično pozdravljajo prvo koncentracijo demokratičnih sil, le vladni radikali in klerikalci jo skušajo iz strahu ironizirati.

Beograd, 11. novembra.

Dasiravno so v sedanjem trenutku stopili notranjopolitični dogodki v očigled podpisa francosko-jugoslovenskega pakta o prijateljstvu v ozadje, posvečajo politični krogi in vsa ostala javnost osnovanju kmetsko-demokratske koalicije vso pažnjo in ji pripisujejo vevležen pomen za nadaljni razvoj notranje politične situacije. V etapi strankarskega prerivanja ki traja že polni dve leti, pomeni osnovevanje KDK odločen in trajen korak na potu h konsolidaciji težkih notranjopolitičnih prilik.

Važnost te nove parlamentarne skupine, ki pa ne bo ostala omejena samo na parlament, marveč bo prej ali slej našla izraza tudi v strankarski konstelaciji med narodom, podčrtava tudi resolucija, s katero je stopila nova koalicija v veljavo. Iz resolucije je jasno razvidno, da akcija nima le taktičnega pomena, marveč predvsem načelni značaj, ker njen cilj ni, da bi prišli obe koalirani skupini na vlado, marveč sprememba političnega sistema v duhu demokracije, parlamentarizma in enakopravnosti.

Novi klub t. j. klub Kmetstvo-demokratske koalicije šteje v parlamentu 85 poslancev in tvori tako drugo najmočnejšo parlamentarno skupino. Reševanje važnih državno-političnih in gospodarskih problemov brez ali proti tej skupini je torej nemogoče in nobena vlada ne bo mogla iti preko nje. Iz tega razloga je tudi razumljiva nervoznost, ki jo je povzročilo osnovevanje v vladnih vrstah. Demokratični krogi, kolikor so pristajali sedanega režima, so zelo rezervirani, radikali pa so si na vse načine prizadevali, da bi to koaliranje preprečili. Posluževali so se raznih intrig, da bi vzbudili nezaupanje na eni ali drugi strani. Toda ti poskusi niso

uspeli. Koalicija je tu. Česar niso mogli preprečiti, skušajo sedaj omalovaževati, češ, da koalicija ni ničesar spremenila. Baš to, na glasu omalovaževanje pa je najboljši dokaz, da jih je koalicija zadela v živo in da se je zelo boje.

Tudi časopisje obširno razpravlja o novi formaciji in ji posveča osobito pažnjo, kakršne so deležni le res pomembni politični dogodki. Celo glasila oboje strank, ki bi osnovevanje koalicije najraje popolnoma zamolčala, so prisiljena, da se obširno bavijo. Zelo značilna je pasiva zagrebških »Novosti«, ki veljajo za osobito glasilo g. Vukičevića. Razpravljač o »Beograjski resoluciji« pišejo med drugim:

»Ni mogoče umetnim potom ubiti in uničiti strank, ki so polne življenja. Kajti vse, kar je polno življenja, poteka iz stvarne potrebe naroda. Stranke, ki nimajo zaslonbe v narodu, izginejo same od sebe. Takih dokazov imamo v našem političnem življenju že dovolj. Zato lahko že danes rečemo, naglašajo, da se obširno bavijo. Zelo značilna je pasiva zagrebških »Novosti«, ki veljajo za osobito glasilo g. Vukičevića. Razpravljač o »Beograjski resoluciji« pišejo med drugim:

Jugoslovanski festival v Pragi

Češka Filharmon. v Pragi in pa češki konservatorij praški sta v dne 4. 5. in 6. nov. bra 1927 iz lastne inicijative priredila jugoslovanski festival, obsevali tri večere Bila je to prva prilika, da so jugoslovanski skladatelji strnjeno nastopili v zunanjem svetu v Pragi, ki je v muzikalnih svareh gotovo eden izmed najkompetentnejših svetovnih forov. Svobodna jugoslovenska glasba, izvajana na tem festivalu, je pri tem svojem prvem koraku v svet dosegla zelo simpatičen sprejem in prav časten uspeh, ki smo ga v znani meri bližje deležni tudi Slovenci. Z ozirom na znamenitost tega za nas prvotnega kulturnega dogodka, pri našmo za enkrat spored festivala, dočim bomo izveleček praške kritike prinesli kasneje.

Prvi večer festivala je Božidar Sirola, ki je s svojimi oratorijem Sv. »Ciril in Metode« dosegel na internacionalnem festivalu v Frankfurtu tako močan uspeh, predaval o zgodovini jugoslovenske glasbe.

Drugi večer, ki ga je priredil praški konservatorij, je bil posvečen naši komorni glasbi in je imel sledeči program:

1. L. M. Škerjanc: Sonatina da camera za godalni kvartet (I. stavek). 2. Anton Dobronić: Moja pesma za klavir, flavio, oboe, klarinet, fagot in leseni rog (I. stavek). 3. Peter Konjović: Hladučica za čelo in klavir. 4. Milivoj Crvanin: Tri pesni. 5. Krsto Odak: Godalni kvartet. 6. Josip Š. Slavenski: Sa sela.

Tretji večer je priredila v vrsti svojih orkestralnih abonementnih koncertov Češka Filharmonija, pod vodstvom Nika Stritofa. Program sledi: 1. Božidar Sirola: Otmica, suita. 2. Josip Štöcker - Slavenski: Nocturno. 3. L. M. Škerjanc: Koncert za orkester v dveh stavih. 4. Fm. Adamič: Iz suite »Ljubljanski akvareli«, stavek »Pri sv. Križu« in iz suite »Moja mladost«, stavek »Mož z medvedom«. 5. Baikač. 6. Ante Dobronić: »Eroica« iz simfonične pesmi »Karneval«. 6. Anton Lajović: »Caprice« za veliki orkester.

Trafikanti za svoje pravice

Dne 6. t. m. se je vršil v hotelu »Takovo« v Beogradu kongres trafikantov iz vse države, na katerem so navzoči delegati in zastopniki obnem protestirali prot. znižanju provizijskega odstotka pri prodaji tobaka. Številne zbrane delegate je pozdravil dr. Bogdanović iz Beograda, ki je otvoril kongres, za predsednika kongresa pa je bil izvoljen g. Milaković iz Zagreba, za podpredsednika g. Fran Belinc iz Ljubljane.

Na kongresu je prvi govoril g. A. Bajič, podpredsednik zveze iz Beograda, ki je povdarjal, da nastopa g. finančni minister v vprašanju prodajnih provizij nekorektno. Na eni strani izdaja vedno nova dovoljenja za prodajo tobaka, na drugi strani pa se zmanjšuje provizija. Za njim je govoril invalid Vučković, major v p., ki je naglašal, da se brez potrebe trafikantom, ki so večinoma sami siromaki, zmanjšujejo dohodki od prodaje, ne da bi imeli od tega dobiček invalidi, kakor je bilo doleteno. Vse to gre na račun velikih taničelij, ki jih pože upravni odbor monopolov. Nato se je oglašil k besedi ljubljanski delegat g. Fran Belinc, ki je povdarjal, da slovenski trafikanti gladujejo, ker njihov zaslužek pri prodaji tobaka komaj zadostuje za režijske stroške. Slovenski trafikanti so večinoma invalidi, vdove ali srote. Govornik je ostro nastopil proti temu, da se zadnje čase izdala vsakemu dovoljenje za prodajo tobaka, če bo šlo v tej meri naprej, ni daleč čas, ko bo stala trafika pri trafiki. Končno je kongres sprejel nastopno resolucijo:

1.) Kongres odobrava delovanje Zveze v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in v Novem Sadu in akceptira vse tozadevne spomene, ki so bile poslani finančnemu ministru in monopolni upravi, v katerih zveza trafikantov protestira proti neutemeljenemu znižanju odstotkov. Nasprotno zahtevalo na kongresu zbrani delegati, da se prodajni odstotki zvišajo na 8%, kajti že ta zaslužek bi bil minimalen. V drugih državah uživajo trafikanti mnogo večje ugodnosti in znaša zaslužek n. pr. v Franciji 10%, v Italiji in na Madžarskem 9%. Zahtevani povišek komaj zadostuje za kritje stroškov. Poleg tega se dogaja, da so v nekaterih kraljih države zlasti na Hrvaškem obšinske dajatve tako velike, da trafikanti absolutno ne morejo kriti teh stroškov. Zato zahteva kongres, da se ti davki ukinejo.

2.) Kongres naj v svrhu uveljavljenja pravic trafikantov, t. j. povečanja odstotkov in zboljšanja materialnega položaja

poslje k ministrskemu predsedniku, finančnemu ministru in upravi državnih monopolov posebno delegacijo, ki naj predloži sprejeto resolucijo. Razen tega zahtevajo trafikanti, naj se vprašanje prodajnih provizij reši zakonodajnim potom in ne zavlačuje, kakor se je dosedaj prakticalo.

3.) Kongres zahteva dalje, da se uprava državnih monopolov, odnosno finančna oblast pri podeljenju koncesij za prodajo tobaka obrača za mnenje vedno na zvezo trafikantov odnosno na pristojno podzvezo, da se na ta način zalezi in prepreči neumestno podeljevanje koncesij.

V slučaju zavrnitve teh upravičenih zahtev bodo trafikanti v znak protesta za tri dni uknili prodajo tobaka in če to ne bo rodilo uspeha, bodo stavko nadaljevali. V februarju 1928. se skliče nov protestni kongres.

Na kongresu se je tudi zahtevalo, da naj uprava državnih monopolov v bodoče dobavlja kvalitativno boljši tobak in da se naš finišni tobak ne izvaža v toliki meri. V interesu splošnega štedenja je tudi, da se vsako brezplačno podeljevanje tobaka in cigaret v reprezentacijske svrhe ukine.

Sport

Tekme za gosposvetski pokal.

V korist Jugoslovenske Matice in v okviru Rapalskega dne odigrajo štirje najmočnejši ljubljanski klubi Ilirija, Primorje, Hermes in Slovan v nedeljo ob 14. na igrišču SK. Ilirije nogometni turnir za prvenstvo Gosposvetski pokal. Na inicijativu SK. Ilirije se ponavljajo te tekme vsako leto, dokler si pokala definitivno ne pribori klub, ki zmaga tri leta zaporedoma ali petkrat prekinitveno.

Razpored letošnjega turnirja je sledeč: v semifinalu nastopita ob 14. Hermes in Primorje, ob 14.45 Ilirija in Slovan. Nato sledi približno ob 15.30 nagovor zastopnika Jugoslovenske Matice na sportnike in publiki, nato se odigra približno ob 15.45 odločilna tekma za prehodni pokal med zmagovalcem obeh semifinalnih tekem. Vsaka tekma traja samo 45 minut, torej polovico regularnega časa. Ob neodločenem izidu se tekma podaljša za dvakrat 10 minut, nato odloča po potrebi žreb.

Službeno iz Lhp. Danes zvečer ob 18.30 seja upravnega odbora v kavarni »Emona«. Naprosajo se vsi gg. odborniki, da se seje točno in gotovo udeležijo. — Tajnica.

Nedeljske prvenstvene tekme v Zagrebu. V nedeljo se v Zagrebu odigrajo sledeče tekme: Gradjanski-Concordia, Hašk-Zelenci in Viktorija-Derby. Največje zanimanje vlada seveda za srečanje Concordia-Gradjanski.

60.000 gledalcev je v soboto prisostvovalo tekmi Birmingham-Asto Villa (1:1), a tekmi Newcastle United-Sunderland 3:1. Dunajske nedeljske tekme. Na Dunaju se v nedeljo odigrajo sledeče tekme: Sparta (Praga)-Rapid, finale za srednjeevropski pokal in prvenstvene: Austria-Vienna, Admira-Slovan, B. A. C.-Hakoah in Simmering-Sportklub.

Gospodarstvo

—g Padec italijanske lire. Italijanska lira je začela zadnje dni znova nazadovati. Tuje valute in devize so na italijanskih tržiščih znatno poskočile. Tudi dinar beleži porast. To je od izvedbe stabilizacije lire prvi padec italijanske valute. Zdi se, da bo padala lira še naprej, dokler ne bo dosegla normalnega nivoja, kar so italijanskemu režimu očitno že posla sredstva za umetno vzdrževanje lire na abnormni višini.

—g Pričetek pogajanj z Avstrijo. Kakor poročajo iz Beograda, je pričetek trgovskih pogajanj z Avstrijo določen definitivno za dne 14. t. m. Avstrijska delegacija dospe v Beograd 13. t. m. Jugoslovanski delegaciji bo načeloval univ. prof. dr. Milan Todorović, prideljeni bodo tudi eksperti iz Slovenije.

—g Mednarodna konvencija o ukinitvi uvoznih in izvoznih prepovedi. V Zenevi je bila po tritedenskem posvetovanju sklenjena konvencija o ukinitvi uvoznih in izvoznih prepovedi. V smislu te konvencije se morajo šest mesecev po njenem uveljavljenju ukiniti vse uvozne in izvozne prepovedi, da se na ta način omogoči svobodna izmenjava blaga med državami. Dopusne so le izjeme, ki se nanašajo na državno obrambo, zaščito javne varnosti, javnega zdravja ter izjeme moralne in humanitarne narave. Eventualne izjeme morajo prijaviti posamezne države do 1. februarja 1928. ter bo o njih ponovno razpravljala konferenca, ki se sestane 15. junija.

—g Znižanje izvozne takse v Romuniji. Konzularno trgovsko odeljenje ministrstva inostranih del je sporočilo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da je Rumunija izza 20. p. m. določila odnosno

znižala carinske izvozne takse na sledeče predmete: za žito (pšenica, kuruza, ječmen, rž in oves) po 3 lire in 10 šilingov od vagona; za moko po 3 lire od vagona; za orobe po 15 šilingov od vagona; za v ole, krave, bivole, teleta po 1 liru od komada; za meso nepredelano 2 šilinga in 6 penijev od 1 kg; za meso predelano v skatlah 2 šilinga od 100 kg; za ovce 50 rumunskih lejev od komada in za ovne 25 rumunskih lejev od komada.

—g Občrt zbor Trbovelske premogokopne družbe. Upravni odbor TPD je na svoji zadnji seji sklenil, da se vrši redna glavna skupščina za poslovno leto 1926 dne 30. novembra. Upravni odbor bo predlagal izplačilo dividende v znesku 30 Din za delnico.

—g Zrebanje pripor. obveznic Dolenjskih železnic. Dne 9. novembra t. l. se je vršilo XXXIII in XXXIV. redno zrebanje priporočljivih obveznic »Dolenjskih železnic« in so bile izrebane sledeče številke:

Za I. 1926: 1056, 743, 611, 680, 1215, 81, 811, 1055, 294, 1343, 445, 719; za I. 1927: 942, 1093, 678, 918, 378, 40, 746, 1298, 320, 126, 685, 1116

Beleznica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 12. novembra 1927; katoličani: Kumbert, pravoslavni: 30. oktobra; St. M. Kr. s.

Jutri: Nedelja, 13. novembra 1927; katoličani: Stanislav; pravoslavni: 31. oktobra; Stah. i. Amp.

DANŠNJE PRIREDITVE.

Drama: ob 15: »Ukročena trgovalka«. Opera: »Zaljubljen v tri orjane«. B. Kino Matica: »V sedmem nebu«.

Kino dvor: »Ljubavne avanture Leopoldine Habsburške«.

Razstava Cuderman - Maleš od 10.-16. v Jakopičevem paviljonu.

Predavanja: ob 20.30 v društvu Soča.

Spominjski večer sedme obletnice nesrečne rapalske pogodbe.

Prireditve v nedeljo

Drama: ob 15: »Hamlet«. Opera: ob 15: »Traviata«. Kino Matica: »V sedmem nebu«.

Kino Dvor: »Ljubavna avantura Leopoldine Habsburške«.

Film ZKD: »O čarovnicah in vražah« ob 10.30 v Matici.

Sportne prireditve: »Turnir za Gosposvetski pokal na igrišču Ilirije«.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Bohinc, Rimska c.; Levstek, Resljeva c.

Izpred sodišča

Brata utopil

Delavec Pavel Pestotnik stanuje na Viču. Dne 17. septembra letos, neko soboto okoli 17. popoldne sta se brata sestala in šla v gostilno, kjer sta spila vsak eno malo merico pelinovega žganja. Iz te Mattjeve gostilne sta šla še malo v krčmo Mucke na cesti »Dveh cesarjev«, kjer sta se zopet pokrepčala z merico žganja. Jazec, brat obtoženega Pavla, ni bil nič kaj naklonjen bratovi ženi. Ko sta šla v mraku proti domu, je Tone Jazec spremenil, čeprav sta se zopet prepirala radi žene. Blizu mostu čez Mali graben je Jazec nad obdobjem dvignil roko, ker je le-ta preveč svojega ženo zagovarjal. Pavel je Jazeca sunil, fant je odletel vstran na rob ceste, kjer mu je najbrže spodrsnilo, da je zdrknil v vodo. Voda je bila globoka, fant je kričal, a Pavel se mu ni upal pomagati, ker se je brata bal in ker ni videl v mraku, v kako nevarnem položaju se Jazec nahaja. Jazec je še parkrat kričnil in potem izginil pod vodo. Njegovo truplo so šele čez nekaj dni našli. Državno pravdnikstvo je obtožilo Pavla pregreška po § 335. kaz. zakona.

Obtoženec se je zagovarjal, da ga je brat nagovarjal, naj ženo ubije. Vprašal ga je, kako naj ubije svojo ženo, nakar je rekel Jazec, da jo bo on ubil. Ko se je Pavel zavzel za ženo in zažugal bratu, da bo zaprt, je odgovoril, da bo še njega ubil. Jazec se je bal, ker je bil močnejši, a nikdar ni mislil, da se bo zgodila taka nesreča. Obtoženec je napravil najboljši vtis. Sodniki so uporabili izredno milost in bil je obsojen samo na tri mesece strogega zapora.

S kamnom po glavi.

Andrej je ovačil svojo znanco Franco, da ga je oktobra udarila z debelim kamnom po glavi.

Franc bo morala plačati 100 Din globe. Dejala je, da je takrat fant kolovratil ob 28. penoči domov. Srečala sta se in ker jo je nekaj izžival, ga je udarila kar s kamnom po glavi in ga lahko poškodovala. Kljub temu zagovoru bo Franc vendar le morala plačati globo.

Sansino se je spoštljivo priklonil.

— Zdaj pa izvolite sesti in mi odgovoriti na nekatera vprašanja.

Sansino je sedel.

Čez dobro uro je d'Albaniac že vedel, da se mu mora pokoriti kot zastopniku delniške družbe za kovine 112 tisoč rudarjev. Za družbo ostane on Fulgran, kajti rudnike nadzirajo samo enkrat v letu. Zadnja kontrola je bila pred dobrim mesecem. D'Albaniac je imel torej enajst mesecev časa, da uredi nič svoj načrt.

D'Albaniac je tudi zvedel, da so bili vsi rudarji člani zveze masševalcev.

Vedel je že vse, ko je telefonografi naznanil prihod inženjerja Masarsa in Alquiéra, upravitelja rudnikov 39 in 40.

D'Albaniac si je dobro ogledal prišleka, ki naj bi postala poleg Sansina njegova glavna pomočnika pri organizaciji punta. Ni pa vedel, da je Holder aretiran in da se mu ni posrečilo oddati Keliosovih povelj. Niti na misel mu ni prišlo, da izbruhne revolucija samo v rudnikih Srednjih Alp.

Masars je bil mož visoke postave, mlad, poimen energičen. Alquiéra je bil še večji in na videz starejši. Čim sta zvedela, s kom imata opraviti, sta bila takoj pripravljena izpolniti vsa povelja.

Pisane zgodbe iz naših krajev

V beograjski univerzi se je udril strop. — Obupana Slovenka v Sarajevu. — Zaljubljen fant ubil svojo deklico.

V predavalnici beograjske stare univerze se je pripetila nesreča, ki je močno prestrašila slušatelje profesorja prava g. Taranovskega. Profesor je ravno pričel svoje predavanje, kar se je nenadoma zazibal strop in so posamezni kosi začeli padati na slušatelje. Nastala je v dvorani splošna zmešnjava. Strop se je vedno bolj rušil in vsem je pretela velika nevarnost. Dijaki so prestrašeni hiteli proti izhodu, da bi se čim prej rešili. Stara univerza je na reč v zelo slabem stanju, ker so počile vodovodne cevi in premočile stropne in stene.

Pri nezgodi je bila najbolj poškodovana dijakinja Kovičja Konstantinovič, ki ji pravijo dijaki tudi »mis Čačak«, in je zelo lepa. Padel ji je velik kos ometa na glavo in jo težko poškodoval. Slušatelji so prihiteli onestiščeni koleginji na pomoč in jo odnesli na hodnik, kjer so ji nudili prvo pomoč.

Rektorat je uvedel preiskavo, da ugotovi, ali je beograjska univerza sploh še sposobna za predavanja in kaj je povzročilo rušenje stropa.

Te dni je sarajevska policija dolgo zasliševala bivšo vzgojiteljico pri g. Demerdžiću gđ. Vlado D., doma baje iz Slovenije. Pred dnevi so Demerdžić v im zmanjkale nekatere stvari. Dasi vzgojiteljica ni nihče sumil, si je v svoji hipohondriji domišljevala, da jo imajo za tatavo. Radi tega se je razburila, da je odšla na dvorišče in je hotela izvršiti samomor. Hotela se je prebosti s škarpami, a so ji pravočasno preprečili. Demerdžić je odvedel razburjeno vzgojiteljico v hotel »Posto«, ker ni hotel, da bi imel še nadalje nepriroke z njo. V hotelu se je deklica res pomirila in tam prenočila. Drugi dan je bila zaslišana na policiji, kjer so ugotovili, da ima večkrat živčne napade in se je že zdravila v različnih sanatorijih. Po zas

lišanju je obupana Slovenka odpotovala v spremstvu policijske uradnice domov.

V Padini blizu Vršca je živel bogata vdova Stojadinović s svojo 18letno hčerko Zoro. Vsa vas je bila zaljubljena v lepo deklico, posebno je pa zanjo gorelo srce siromašnega, a postavnega Dušana Markovića. Tudi Zora je imela Dušana zelo rada in je zato odbila vse snubce. Njena mati, ki ni bila posebno naklonjena hčerkinemu oboževalcu, se je odločila, da proda vse imetje in se preseli v selo Jasenov pri Vršcu. Hčerko je med prodajanjem imetja poslala na obisk k sorodnikom v Rumunijo.

Dušan pa ni mogel živeti brez Zore in jo je nagovarjal, naj pobege z njim. Najel je tudi dva prijatelja, ki naj bi odvedla Zoro. Ta se je res napotila s svojim starim spremljevalcem kar skozi gozdove v selo Padino, kakor sta se bila domenila z Dušanom. Pred selom je Dušan s prijateljskimi napadi njenega spremljevalca, mu odvzel desovko in jo odpeljal domov. Opolnoči so dospeli pred Dušanovo hišo; Zora ni hotela vstopiti, ker jo je bilo strah in sram. To je Dušana in prijatelja tako razliutilo, da so pričeli deklico pretepati. Prijatelja sta podžigala Dušana, ki že sam ni vedel, kaj počneja: »Dušan, ubij jo. Če neče tebe, naj tudi druga nima!«

Komaj je Dušan slisal zločinske besede, je dvignil težko palico in udaril Zoro po glavi. Nesrečna devojka se je zgrudila mrtva na hišni prag.

Oblasti so zločince aretirale.

NAJUGODNEJŠI NAKUP

oblačil lastnega izdelka nudi

trvdka JOS. ROJINA, Ljubljana.

Jean de la Hyre:

59

500

— Dobro. Odvedi nas k Fulgranovemu trupu. Praviš, da je bil tvoj varuh? Skušal ga bom nadomestiti. Pomni, da sem odslej jaz gospodar v rudniku.

— Imate prstan in parolo, vi ste gospodar in poglavar. Sam Fulgran bi vas moral ubogati. Preden mi pa nadomestite varuha, se prepričajte, da-li zaslužim to čast, jaz se pa prepričam, da-li jo zaslužite vi.

Čerko je dvignil glavo in vprašal: — Kaj naj počnem z aeroplani? — To, kar počno običajno z aeroplani, ki jih dolgo nihče ne bo rabil. — Razumem. Izvolite se potruditi za meno!

Čerko je odšel pred d'Albaniacom, Leticijo, Fortclusom in Lidijo po stopnicah v podzemlje. Mladenci sta slutili, kaj namerava d'Albaniac. Zato sta bili zelo radovedni, kaj bo.

Kmalu so prišli v veliko, lepo razsvetljeno dvorano. Ob steni je stalo več desetnih postelj. Na klopi je sedelo devetnajst mož.

Na Čerkov migitaj so vstali in se priklonili.

— Izvolite za meno! — je dejal Čerko.

Po liftu so se spustili doli in prišli v okroglo dvorano z dvanaajsterimi vrati. Tu se je Čerko ustavil pri vratih in povabil goste, naj vstopijo.

V veliki mračni sobi je ležalo na postelji v črni obleki Fulgranovo truplo. — Fulgran, — je dejal Čerko.

Ob vzglavju sedeči neznanec srednje postave in črnih oči je vstal.

— Inženier, — je dejal Čerko, — ti ljudje prihajajo od Keliosa. Imajo prstan in parolo.

Pokazal je na d'Albaniaca.

Inženjerjev obraz je izdal začudenje. Vljudo se je poklonil, rekoč: — Jaz sem Sansino. Fulgranov pomočnik. Povejte, prosim, parolo.

— Cezar! — je dejal d'Albaniac in snel s prsta prstan.

Kakor višji nadzornik, tako se je tudi inženjer Sansino spoštljivo poklonil.

— Naš gospodar ste. Kar zapovedujete! D'Albaniac ni takoj odgovoril. Stopil je k Fulgranovemu trupu.

Pokojni inženjer je bil visoke, močne postave in neverjetno energičnih potez na obrazu. Bil je pravi delavski vodja. D'Albaniac je prisegel osvetitvi njegovo smrt.

Toda najprej je bilo treba marsikaj izvedeti. Napeti živci niso čutili utruje-

nosti. Zamisljen nad truplom je d'Albaniac molče snoval svoj načrt.

Nekaj časa je vladala v sobi grobna tišina.

— Gospod, — se je obrnil k Sansinu, — vi očitno nadomestujete tu pokojnega Fulgrana. Pri sebi imam Keliosova povelja. Izpolniti bi jih moral Fulgran. Ker je pa mrtev, jih izpolnim sam. Ali je razen vas v rudniku še kdo, s komur se je Fulgran običajno posvetoval?

— Da, še dva inženjerja sta. Mi trije smo upravljali tri rudniške okraje v Srednjih Alpah.

— Pokličite ju. Koliko časa bo treba čakati, da prideta.

— Dobro uro.

— Dobro. Odredite, da prideta sem. Sansino se je obrnil k Čerku.

— Si sliši?

Čerko je odšel.

— Zdaj mi pa povejte, — je nadaljeval d'Albaniac, — kaj nameravate početi s Fulgranovim truplom?

— Takoj pridejo kemiki, ki bodo truplo balzamirali. Nato ponese mo truplo po vseh rovih, da se poslove od pokojnega rudarja, ki so ga oboževali. Potem bo trup

Dokument naše žalosti in sramote

Ob obletnici rapalske pogodbe

Dne 12. novembra 1920 je bila v Rapallu podpisana pogodba med Italijo in našo državo, ki je izročila nad pod milijona naših bratov na milost in nemilost tuji državi, katera je kljub vsem poprejšnjim slovenskim izjavam svojih voditeljev in celo svojega vladarja začela z upravnimi barbarizmi, svoje kulturne preteklosti ne vrednimi metodami sistematično uničevati civilizacijo povprečno kulturno višje stoječe manjšine.

Politični položaj naše države je bil 1. 1920. tako neugoden, da ni naša vlada preostalo drugo, kakor da pod strašnim zunanjim pritiskom podpiše pogodbo, ki je zari-
nala mejo globoko v naše ozemlje.

V sledečem prinašamo prevod izvirnega besedila te pogodbe, ki marsikateremu izmed nas ni znana v vseh svojih potankostih. Glasi se:

Ker želita kraljevina Italija in kraljevina SHS uvesti med seboj stanje iskrenega prijateljstva in priručne odnose v dobroti obeh narodov, in ker vidi kraljevina Italija v nastanku soedne države udeležitev ene-
ga svojih najvišjih ciljev,

ki menoval Nj. V. kralj Italije za svoje polnomočne zastopnike gg. Giovanni Giot-
titi, predsednika ministrskega sveta in no-
tranjega ministra grofa Storza, ministra za
zunanje zadeve, in profesorja Bonomijs, voj-
nega ministra.

in Nj. V. kralj Srbov, Hrvatov in Slove-
cev je imenoval za svoje zastopnike gg. Mi-
lenka Vesniča, predsednika ministrskega
sveta, dr. Ante Trumbića, ministra za zu-
nanje zadeve in Kosta Stojanovića, finan-
čnega ministra,

ki so med seboj izmenjali svoja poobla-
stila, jih spoznali veljavnim, in se spozna-
meli v sledečem:

Člen 1.
Med kraljevino Italijo in kraljevino SHS
se upostavi sledeča meja:

Od gore Feč (1511), ki tvori skupno
točko treh meja med Italijo, Avstrijo in Ju-
goslavijo... (sledijo točen popis meje do Ra-
ke, ki se v splošnem križe s sedanjo mejo.)

Člen 2.
Zadar in njegovo v naslednjem obsegu
okrožje se pripadajo kraljevini Italiji.
(Sledi opis meje). Poseben dogovor bo dolo-
čil vse, kar se zanaša na ta člen in se tiče
zadarske občine in njenih odnosov s pokra-
jino Dalmacijo.

Člen 3.
Enako se pripozna kraljevini Italiji
otoka Cres in Lošinj ter sosednji mali otoki
in čeri, ki se nahajajo v sosednjem okraju
teh otokov. Istotako se otociči v upravnih
mejah province Istre pripozna Italiji, ter
otoka Lastovo in Pelagruž s sosednjimi oto-
čiči.

Vsi ostali otoki, ki so spadali pod staro
avstro-ogrsko monarhijo, se pripoznajo kra-
ljevini SHS.

Člen 4.
Kraljevina Italija in kraljevina SHS pri-
poznata popolno svobodo in nezavisnost dr-
žave Reke in se zavežeta to spoštovati in
perpetuo. (Sledi določitev meje te svobodne
države, ki je bila s poznejšim dogovorom
prepuščena Italiji).

Člen 5.
Meje pokrajine, določene v prejšnjih čle-
nih, bo začrtala na ozemlju obojestrane komisija
sestavljena po polovici iz zastopnikov kra-
ljevine Italije in kraljevine SHS. V slučaju
različnega mnenja se bo poklical na raz-
sodbo predsednik švicarske konfederacije,
zoper katerega odločitev ni priziva.

Člen 6.
Kraljevina Italija in kraljevina SHS bosta
sklicali konferenco, sestavljeno iz tehnikov
in strokovnjakov obeh držav, v teku dveh
mesecev, ko stopi ta pogodba v veljavo. Ta
konferenca bo morala v čim najkrajšem ro-
ku predložiti obema vladama točen in z do-
kumentirani podprti načrt za upostavljenju čim
najpriljubnejših gospodarskih in finančnih
odnosov med obojema državama.

Člen 7.
Kraljevina SHS izjavlja, da pripozna sle-
dečo ugodnost za italijanske državljane in
interese v Dalmaciji:

1. Koncesije gospodarskega značaja, ki so
jih izdale vlade in javni uradi držav, katerih
naslednica je kraljevina SHS, italijanskim
družbam in državljanom, se bodo popolnoma
spoštovala. Vlada SHS se obveže, da bo iz-
polnjevala vse obveznosti, ki so jih dale
prejšnje vlade.

2. Kraljevina SHS pripozna, da imajo dr-
žavljeni, ki so spadali do 8. novembra 1918
pod staro avstro-ogrsko monarhijo, in ki so
po mirovnih pogodbah, sklenjenih z Avstrijo
in Madžarsko, kakor tudi po tej pogodbi po-
stali državljani kraljevine SHS, pravo, da
opirajo za italijansko državljanstvo v roku
enega leta, od dne začetka veljavnosti te
pogodbe.

Ti državljani ohranijo svobodno uporabo
svoje jezika in svobodno izvrševanje svoje
vere, z vsemi možnostmi, ki jih vsebuje ta
svoboda.

3. Doktorate in vse druge vseučiliške na-
slave, ki so jih že pridobili državljani kra-
ljevine SHS na univerzah in drugih višjih
šolah kraljevine Italije, bo pripoznala vlada
SHS kot veljavne na svojem ozemlju in ena-
kovredne doktoratom in drugim naslovom,
ki jih izdajajo univerze in višje šole v kra-
ljevini SHS.

Poznejši dogovor bo uredil zadevo veljav-
nosti višjih študijev italijanskih podanikov
v kraljevini SHS in podanikov SHS v Italiji.

Člen 8.
V interesu dobrih umstvenih in moralnih
odnosov obeh narodov bosta obe vladi
čimprej sestavili besedilo dogovora, čegar
namen bo poglobitev medsebojnih in telek-
tualnih zvez med obojema državama.

Člen 9.
Ta pogodba se sestavi v dveh izvodih:
eden v italijanskem, drugi v srbsko-hrvat-
skem jeziku.

V slučaju različnosti se je držati italijan-
skega besedila, ker je sestavljen v jeziku,
ki ga znajo vsi delegati.

Podpisano v Rapallu, 12. novembra 1920.
Podpis: Giovanni Giotiti, Carlo Storza,
Ivanoe Bonomi, Milenko Vesnić, Ante Trum-
bić, Kosta Stojanović.

Komentarja k tej pogodbi pač ni tre-
ba. Tudi človek, ki se ne spozna na politiko,
takoj uvidi, da je pogodba popolnoma eno-
stranska ter z grožnjami in pritiskom iz-
siljena od slabšeje strani.

Člen 1. odvzema Jugoslaviji ozemlje, na
katerem prebiva nad pod milijona Jugoslo-
venov in ki ga ji je priznal tudi nepri-
stranski predsednik Wilson. To ozemlje mo-
ra Jugoslavija prepuštili brez vsake kom-
penzacije.

Člen 2. prepušča Italiji Zadar, čegar pre-
bivalstvo je po večini jugoslovensko, in oko-
lico, ki je popolnoma jugoslovenska.

V členu 3 si prilažja Italija dva otoka s
pretežno jugoslovenskim prebivalstvom, »pri-
poznava pa milostno Jugoslaviji vse ostale
avstrijske otoke, do katerih nikdar ni imela
niti najmanjše pravice. To je približno tako,
kakor če bi naša vlada »pripoznala Italiji
ozemlje na južnem tečaju.

Člen 4, ki naj bi veljal in perpetuo (na
večno), je Italija prav hitro spremenila. Več-
nost italijanske besede ne traja delj kot ne-
kaj mesecev.

Člen 7 pripoznava velike ugodnosti pe-
ščici par sto italijanov v naši državi, dočim
o polovici milijona naših v Italiji ne črhne
niti besedice.

Člen 8 ni prišel dosedaj do izvršitve in
ne more priti prej, dokler naši ljudje v Ita-
liji ne dobe nazaj, kar jim je fašistovska
»kultura« uropala. Intelktualne zveze se
morejo vzpostaviti med dvema državama sa-
mo, ako se obe obnašata tako, kakor se spo-
dobu civilizirancem. To pa o sedanjih vladi
črnosrajčnikov ne moremo trdit.

Skratka, rapalska »pogodba« je eden
onih dokumentov, ki so zapečatili v zgodovini
mirovnega razvoja evropskih narodov dobro
ime italijanske vlade.

uvajljanje osemurnega dela. Ne bo
žene uradnika in delavca, ki bi zahte-
vala, da delaj trgovskih nameščenec 12
ur, če pa želi da dela njen mož le 6 ali
8 ur na dan. Prav rada se bo odrekla
zamušniški komoditeti, samo da se po-
vsod uveljavi pravičen delovni dan.

Gospodje trgovci naj bodo prepri-
čani, da uvedba osemurnika ne bo ško-
dovala njihovu obratu, kakor tudi ne
bo škodovala razcvitu našega narodne-
ga gospodarstva. Otrčimo se samo za-
starelih naziranj in vstopimo tudi gle-
de osemurnika v krog gospodarsko na-
prednih zapadnih držav. Z uvedbo
osemurnika se bo le zvečala delavna
moč, pridnost in veselje do dela. Prav
od tega bo pa imela korist naša trgo-
vina, katere razcvit je nam vsem pri-
scu.

Prepdis glede osemurnega delavnika
se pa ne sme nanašati samo na oži teri-
torij Ljubljane, ampak najmanj na ves
ljubljski policijski okoliš. Dalje se
mora nanašati naredba o osemurniku na
vse obrate, tudi na tiste, ki ne zapo-
slujejo pomožnega osebja v smislu zaka-
na o zaščiti delavstva. Izjemo glede
osemurnika bi lahko priznali le za pe-
karne in slaščičarne, kjer bi se delovni
čas uredil v sporazumu med delodajalci
in delojemalci. Za vse ostale trgovine
naj bi pa veljal enotni poslovni čas od
8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Argument, da je glede delavnega ča-
sa v tem ali onem kraju v državi še
slabše kot v Ljubljani, ne sme obveljati
pri presoji, ko razmotrivamo rešitev
tega vprašanja za ljubljanski okoliš.
Glejmo vedno le tja, kjer vlada napre-
dek, ne pa tja, kjer so v modi še skraj-
no reakcionarna načela!

Ivan Tavčar, oblatni poslanec.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.
(Začetek ob 20. uri.)
Nedelja, 13. novembra ob 15. uri pop. Hamlet.
Ljudska predstava pri znižanih cenah.
Izven.
Ponedeljek, 14. novembra. Vrt Eden. Nastop
gđne Slavčeve. Izven.
Torek, 15. novembra. Zaprtlo.
Sreda, 16. novembra. Medaja, premijera. Pre-
mierski abonma.

OPERA.
(Začetek ob pol 20. uri.)
Sobota, 12. novembra. Zaljubljen v tri oran-
že. Red B.
Nedelja, 13. novembra ob 15. uri pop. Tra-
viata. Ljudska predstava pri znižanih
cenah. Izven.
Ob pol 20. uri zvečer Bajadera, opere-
ta. Izven.
Ponedeljek, 14. novembra. Zaprtlo.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. V nede-
ljo dne 13. t. m. so v Narodnem gledališču v
Ljubljani tri predstave in sicer vprizori-
drma popoldne ob 15. Shakespearejevo tragedijo
»Hamlet« z g. Rogozom v naslovni vlogi.
Opera ima ta dan dve predstavi in sicer se
poje točno ob 15. Verdijeva opera »Traviata«
zvečer ob pol osmih pa je prva repiza Cal-
manove opere »Bajadera«. Za predstavi
»Hamlet« in »Traviata« veljajo znižane dra-
mske odnose operne cene. Uprava pripomi-
nja, da se konča opera »Traviata« pred šest
uro, tako, da je mogoč odhod z večernimi
vlaki vsem izvenljubljskim posetnikom.

Offenbach: Hoffmannove pripovedke

10. t. m. smo imeli zopet izredno zanimiv
operne večer. Drugič kot gost je nastopil
naš popularni rojak g. Jos. Križaj v
štirih demonskih osebah, ki preganjajo po-
ta-muzika Hoffmanna in mu zagrejanjo lju-
bezen. Križaj je imel prav posebno srečen
večer, ker je bil glasovno izvrstno razpolo-
žen. Njegov veliki, gosti, silni, a tudi mehki
glas je imponiral, njegovo petje fasciniralo,
njegova igra osvajala. Bil je impozanten in
sugestiven ves večer ter je žel neprestano
burne aplavze. Njegove kreacije prinašajo
mnogo samosvojih, originalnih potez; zato
je vedno zanimiv tudi kot igralec, ki si zna
ustvarjati izvrstne maske in se obleči zelo
značilno, vendar nikoli pretirano tipično.
Gotovo je, da si naša publika želi g. Križaja
še čisto kot gosta, ki prinaša tudi v starih
posudah nove, velukusne vsebine.

Sinoči je debitorila kot Olimpia v naši
družbi simpatična znanaka, gđ. Popovi-
čeva. Absolventka ljubljanske konservatorije
in učenka g. Beletta je; že na večeru naših
konservatoristov v kazinski dvorani se je
izkazala jako agilno in mnogostransko umet-
nostno gojčeta, temperamentna in energično
podjetna mladenka. Bavi se z dramati, igra-
njem, izvrstno pleše in je ambiciozna pevka
serioznih stremeljenj. Ker ima zelo srečno
znanjost in se prav dobro oblači, ji uspeh
ne more uiti. Tudi sinoči kot Olimpia je
žela mnogo priznanja in v vzpodbudo prešla
izredno bogato število šopkov in cvetličnih
aranžmanov. Nastop ji je bil siguran, igra
vseokoli okusna in brez pretiranj. Kolora-
turna partija ji je izživala seveda nekoliko
treme in ne dvomim, da zna in more še več,
kakor je pokazala. Glas ji ni velik, česar za
to partijo niti ni treba, a ima tudi lepe bar-
ve in očividno kulturo. Z večkratnimi na-
stopi se iznebi zadnje slehi distonancije, pre-
zgodnjega vstopanja in drugih običajnih zna-
kov začetništva. Preba ji je pač še šolanja in
praktične vežbe.

Pevsko srečnejša je bila gđ. Vera
Majdičeva v vilo teški in naporni par-
tiji Antonije. Po Margareti neoporečno zo-
pet popolnoma zadovoljiv debi. Naravna, ne-
prisljena v igri, poje z zelo prijetnim gla-
som, zmaga več višine, prinaša iskreno čustva
in je podala v vsem prav simpatično kreaci-
jo, ki nam vzbuja najlepše nade za bodo-
nost.

Nastopila pa je drugič še tretja delitan-
ka, gđ. Španova, mezosopranistka. Že
v Farstu je zapela in zaigrala Marto prav
dostojno, včeraj pa je nastopila v partiji
Antonijine matere (slike). Španova nima
velikega materiala, a glas ji je lep, muzi-
kalnost nedvomna, smisel za igro prav do-
ber. Torej smo slišali kar troje domačink, ki
so vsekoli zanimave.

Izredno dober v spevih in igri je g. B.

novec kot Hoffmann; ga. Thierry. K. v ž-
nikova je menda brez skušenj vskočila
ter vilo zapela in elegantno zaigrala Nikola-
ja, dasi se ji je v prologu poznala nervoza;
g. Mohorič je prav dober Spalanzani in
Nathanael. Ta skromni pevec podaja vse
svoje partije skrbno simpatično in muzikal-
no zneljivo. Pozabiti ni mladega pevca, g.
Josipa Rusa, ki je pel in igral štiri
razne fanule prav posrečeno in brezhibno.
Gg. Poličeva, Janko, Fr. Rus, Su-
belji, dr. so nastopili v svojih že znanih
partijah vsekoli zadovoljivo.

Dasi je bila predstava prirejena na brzo
roko, je publiko zelo zadovoljevala.
»Dirigiral je odlično naš Balatka, re-
žiral prav lepo g. Šubelj. Gledališče je
bilo nabito polno in je vladala med občin-
stvom živa animiranost. Fr. G.

ROJAKI!

Vsi do zadnjega na protestni shod

proti italijanskemu nasilju!

Shod se vrši jutri, v nedeljo, ob 11. uri
dopolne v velikih dvorani hotela Union.

Govorijo zastopniki političnih strank
gg.: dr. Puc, dr. Rožič, Sanci in
Tavčar.

VSI NA SHOD!

Jugoslovanska Matica.

Kalman Emerik: Bajadera

Sinoči smo jo v Ljubljani prvič slišali in
videli. Dober sloves je šel pred njo, in pre-
pričali smo se, da spada resnično med naj-
boljše moderne opere. Besedilo je vsekoli
izvirno, moč volje in sugestije se pri-
kazujeta elektno dramatično, milje je pa-
riški, pomešan z eksotičnostjo, kar daje
priliko za razvijanje sijaja v kostimih in de-
koracijah in godba je prijetno melodična, v
ritmih in značaju zelo pestra, pevc in pev-
ke z igralci vred pa imajo dolgo vrsto za-
hvalnih partij in ulog. Seveda je mnogo
tudi izrazito operetnega, bolj bedastega, ne-
go komičnega, toda brez tega pač plesna ope-
reta menda ne more obstojati. Sicer pa pri
izvesti publikai baš hoteno neumni dvotipi
in nemožno bedaste scene najbolj učinkujejo,
vzbujajo salve smeha in ploskanja, torej v
zvrhani meri dosežajo svoj namen. Stvar je
pač delana na efekte in ker jih žanje, noben
ugovor in pomislek nič ne izda.

Kalman zna pisati zelo učinkovito in or-
kestralni part je brez dvoma dokaz njegove-
ga velikega talenta. Izkorišča madjarsko,
modno plesno, ostro ritmizirano, pa celo
Puccinijevo glasbo, podaja mnogo narodno
zabavljanih, kdo ve kje se slišanih, a izvrstno
izkoriščenih melodij za petje in vse vrste
plesov.

Naša uprizoritev je bila prav dobra in če
bi tekel prozni tekst hitreje, bi rekli, da je
bila izvrstna. Uprava je žrtvovala za kostime
in dekoracije precej, zato je scena resnično
krasna in celo elegantna. Gg. Skružny, Vav-
potič, režiser Povhe in dirigent Neffat so sto-
rili vse, da se je »Bajadera« predstavila vse-
skoz prav okusno. Reflektor pa le moti, ker
ne zasleduje točno oseb.

Lahorski princ Radjani je bil g. Dre-
novec, dober, simpatičen igralec, ki po-
daja partijo nekoliko preveč mistično, a pre-
malo pariški, tudi je neugodno maskiran, a
je bil res lep in eleganten. Manje fakirja ni
bilo bolje. Vemo, da ni pevec, a je storil
vse, kar more.

Operetno divo Odette je podala ga. Po-
ličeva prav dobro in je igrala pravo ope-
retno kraljico v krasnih toletah. Tudi je
živo plesala in bila ves večer zares šik.
Pevski je bila slišati nekoliko utrujena, za-
to je včasih tremolirala; dela pač preveč.
Markija Clocha je igral, pel in plesal g.
Peček, ki je bil zopet izreden in je v re-
den vse pohvale. Peček je v opereti kot mlado-
stni komik vedno izvrsten in je nenado-
mljiv. La Tourette je bil g. Povhe, za-
nimiv tip, živ kot živo srebro in zabaven od
začetka do kraja. Njegova žena je bila ga.
Balatka, ki kot igralka prav dobra, kot
pevka povsem zadovoljiva; g. Šubelj kot
šef klakerjev odličan, gosp. Golovin kot
marioneta prav dober in ples z njim res
srčkan. Vse ostale epizode so bile primerno
zasedene in vilo izvajane.

Orkester je bil na višini in je prinesel g.
Neffat vanj mnogo poleta; nekatere tem-
pe bi pa smatral vendar za prenegle zaradi
pevcev. Ples indijskih plesalk je bil sliko-
vit in podan z vero.

V splošnem je bila predstava lepa in
dobra ter so vsi solisti in solistke prejele
mnogo cvetja ter žele po vsakem dejanju
priručno in navdušene aplavze. »Bajadera«
bo vlekla tudi pri nas. Fr. G.

Gledališki pregled

Na Metropolitan-operi v Newyorku so
imeli premiere Korngoldove opere »Vio-
lanta« z Dunajčanko Jeritzo v naslovni vlo-
gi. Ameriška kritika odklanja to Korngol-
dovo opero, češ, da je mladostno in ne-
zrelo delo.

V Berlinu so imeli prošli teden zelo za-
nimiv repertoar in sicer so igrali na raz-
ličnih odrih tale dela: Rönhardt igra
Hauptmannovo »Doretoe Angermann«, na-
dalje opirizajo opere in drame: »Jenufa«
(Janacek), »Obreštie« (Shaw), »Gustav III.
(Strindberg), »Igra o gradu« (Molnar), »Rü-
dici petelin« (Hauptmann), »Justica« (Gals-
worthy), »Hlačec« (Sternheim), »Piscator-
Bühne« pa ima na repertoarju dramo »Ra-
putin«-Romanov, proti kateri pa se oga-
šajo resni protesti s strani nemških umet-
niških krogov in ruskih emigrantov.

V Pragi priredi Leo Slezak aprila mese-
ca »Lucernie« Mednarodni koncert, na
katerem bo prvič pel v češkem jeziku. Da
mu tega Nemci ne bodo preveč zamerili, bo
pel seveda še v nemškem, francoskem, an-
gelskem in italijanskem jeziku.

Češkoslovaški gledališki zakon bo po Bo-
žicu predložil parlamentu. Zanimivo po-
glavje v njem je vprašanje, kje je meja med
poklicnim igralcem in diletantom; nadalje
določba, da diletantski odri ne smejo izpla-
čevati gaž, niti pobirati vstopnine. Na praški
»Vinogradih« sta gostovala odlična člana
varšavskega »Malega teatra« režiser A. Wio-

garko in M. Malicka in sicer v Nicodemije-
vi komediji »Zora, dan, noč«.

Slovni ruski balet »Diagilev« pride preko
Berlina gostovat v Prago. Nastopil bo 21.
22 in 23 t. m. in sicer v »Nemškem gledališču«.
Na »Divadlu« je ta teden dirigiral kompozist
Pietro Mascagni svojo opero »Cavalleria ru-
sticana«. Fedor Šaljapin je te dni na svo-
jem praškem koncertu publiko posebno ugo-
jal s pesmijo »Colnarji na Volgi«. Zanimivo
je, da je mojstrski pevec izjavil, da mu je
žal, da ne more nastopiti v operi, ker so mu
praška gledališča premajhna in bi moral
zato vstopnino previsoko naviti. — Na »Di-
vadlu« igrajo Jules Romainsovo dramo »Dik-
tator«.

Na praškem »Nemškem gledališču« je go-
stoval 11. t. m. ansambl dunajske drž. opere
in sicer o Verdijevo »Aidie«. Zanimivo je, da
je bilo to gostovanje na predvečer držav-
nega avstrijske republike.

Avstrijska vlada je sklenila, da se ustano-
vi na Dunaju stalna »Glasbena olimpiada«
z muzikalnim pregledom in razstavo med-
narodne glasbe.

Beograjski repertoar je bil te dni: »Ri-
goletto«, »Fanny in njena družina« (Jerome),
»Stefanovičeva tragedija« »Smrt Uroša V.«,
»Brivce sevilijske«, »Henrik IV.«, »Pikova
damac« in »Gospodica ulica« (Barries).

Zagrebski intendant Treščec je dal initia-
tivo, da se je sestel odbor zagrebških umet-
nikov in odličnjakov, da se kolikor mogoče
svečano proslavi 60letnica umetniškega de-
lovanja prve hrvatske tragedije Marije Ru-
zicke-Strozzije. Protektorat je prevzel na so-
proga zagrebškega župana Heinla. V Za-
grebu bo 15. t. m. premiera drame »Cvetka
pred čim«, ki jo je spisal italijanski dra-
matik Fausto Maria Martini. Zagrebška ope-
ra je mela premiero Giordanove opere »An-
dré Chenier« s Šimencem v naslovni vlogi.
Med dr. so sodelovali še Bukšek, Zupan,
Cvejič in Zikova. »Radniška akademija« pri-
redi danes na Tuškancu delavsko predstavo
in sicer igrajo Cankarjevo delo »Sluga Jer-
nej« in njegovo pravico.

V Osičku priredi pevsko društvo »Kuhac«
v Nar. gledališču koncert z Verdijevim or-
atorijem »Requiem«. Nato bodo gostovali s
tem delom v Beogradu in Subotici.

Ruski kompozist V. A. Nelidov, ki živi v
naši državi kot emigrant, je zložil tridejansko
opero »Smrt majke Jugovica«.

V Celju bodo 17. t. m. vprizorili Cerkveni-
kovo komedijo »Roka pravice«.

Ljubljanska drama pripravljala »Sodnika
Zalamejskega« v režiji C. Debeve in Ibe-
novo »Divjo raco« v režiji M. Skrbinko.

Fr. L.

Koncert sopranistke in operne pevke
Zikove. V ponedeljek priredi v Unionu pri-
ljubljana pevka Zdenka Zikova koncert, ki
mora že vsled zelo lepca programa vzbudi-
ti zanimanje najširšega občinstva. Med
drugim poje pevka tudi arijo iz Puccinije-
ve opere Turandot. Zanimivo je to vsled
tega, ker je Zikova bila od praškega na-
rodnega gledališča pozvana, da kreira Tu-
randot v Pragi, kar je tudi z največjim
umetniškim uspehom storila. Tudi vse
ostale točke programa kažejo veliko umet-
niško potenco znamenite pevke. O progra-
mu poročamo že.

Sokol

Vsem sokolskim društvom!

Dan 12. in 13. novembra je posvečen
spominu naših od Italije kruto preganja-
nih in zatiranih bratov in sester v Ju-
lijski Kraljini. Pokrajinski odbor Ju-
goslovenske Maticе je pozval vsa društva
in organizacije, da prirede te dneve
skupne manifestacije. Pozivljamo vsa
bratska društva, naj store vse potreb-
no, da se te manifestacije izvrše v vseh
krajih, kjer je Sokolstvo. Ves narod se
naj združi k skupni manifestaciji, ki
bodi mogočen protest proti najkrutejši-
mu nasilju tega stoletja.

Zdravilo!

Starešinstvo JSS.

Sokolstvo in druge organizacije v narodu.
(Iz organizacije JSS.) Napram vsem organi-
zacijam v narodu, ki Sokolstvu niso naspro-
tne in katerih program ni v nasprotju s pri-
ncipi Sokolstva, zavzema jugoslovensko So-
kolstvo prijazno in prijateljsko stališče.
Članstvo lahko sodeluje v teh organizacijah
in njihovih odborih. Sokoli in Sokolice, ki so
člani organizacij, ki ne nasprotujejo ideji
Sokolstva, so dolžni, da se tudi kot člani
nesokolskih organizacij brezpozorno ravna-
jo po sokolskih načelih in sokolski disciplini,
vedno visoko vzdržujejo dostojanstvo in ugled
Sokolstva.

V letu 1927. do 30. junija je naraslo šte-
vilo pripadnikov JSS za 3.888 oseb. — Vseh
v JSS včlanjenih žup je 22 z 444 društvi. Se-
deži žup so v teh mestih: Banja Luka, Beo-
grad, Bjelovar, Celje, Kragujevac, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Mostar, Niš, Novi Sad, No-
vo mesto, Osijek, Sarajevo, Skopje, Split,
Susak, Šibenik, Tuzla, Užice, Veliki Bečker-
ke, Zagreb.

Spomenik Aleksi Sentiću velikemu nac.
pesniku so odkrili preteklo nedeljo na poko-
lišču v Mostarju. Pesnik Sentić je bil vnet
in zvest pripadnik sokolske ideje in največ
zaslug za njegov spomenik ima župa Aleksa
Sentića v Mostarju. Razven predstavnikov
vojske ter raznih kulturnih, prosvetnih in

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 12. novembra 1927.

Dinarski dan

Jutri, v nedeljo, dne 13. novembra, priredi Jugoslovenska Matica po vseh naših krajih zbiralnó akcijo na korist naših tam preko. Priprani smo, da ni potreba povdarjati važnosti in velepomembnosti te akcije. Naši bratje in sestre v Južiski Krajini, ki so predstraža našega nacionalnega in gospodarskega življenja, zaslužijo v največji meri vso našo pozornost, pa tudi vso našo podporo.

Jugoslovenska Matica vas prosi, da se ta dan širom prostirane naše domovine spominjate bratov in nesrečni in s četudi najmanjšim darom podprete cilje in namene Jugoslovenske Matice. Njeno delo je, da ohrani avtohtono prebivalstvo Južiske Krajine svojemu rodu in jeziku.

V Ljubljani, 12. novembra 1927.

Jugoslovenska Matica.

Iz sodne službe. Za svetovalnega tajnika pri stolici sodnice v Zagreb oddelek B je postavljen sodnik okrajnega sodišča v Benkovcu dr. Marko Čipčić.

Izpremembe v naši vojni mornarici. Vojaki-dijaki tehnične stroke pri naši vojni mornarici so nedavno polagali izpite za rezervne oficirje pri pomorskem arzenalu v Trstu, oziroma v strojni šoli v Gienovici. Izpit so z uspehom položili: Boris Kandare iz Ljubljane za inženjerja-podporočnika, Dušan Rozman iz Ljubljane za inženjerja-podporočnika brodograditeljske stroke; iz strojne stroke pa za mornariško-tehnične poslovoje 4. razreda, oziroma za inž.-podporočnike: Andrej Cvar iz Orteneka, Viktor Kink iz Ljubljane, Franc Korbar iz Mengša, Lado Kostanjevec iz Tržiča, Josip Oberstar iz Sodražice in Julij Soklič iz Ljubljane.

Iz prosvetnega ministrstva. Novi pomočnik prosvetnega ministra in bivši narodni poslanec Rista Jokić je včeraj prevzel posle od dosedanjega vršilca dolžnosti pomočnika N. Potovine. Doslej so bili pomočniki prosvetnega ministra dr. Svetolik Stefanović, Toma Radivojević, Žeka Vidanović, dr. Danilo Katić, dr. Nikola Andrić, Dragoljub Obradović in Dimitrije Magarašević. Nikola Obradović je izvoljen za narodnega poslanca, a Dimitrije Magarašević je sedaj v pokojem.

Prva seja Zbornice TOI. Volitna komisija Zbornice TOI je včeraj dopoldne končala svoje zadnje formalne posle ter je bil podpisan zaključni protokol s protestom g. Josipa Rebecka. Prva seja novoizvoljene Zbornice se že vrši 25. novembra t. l. ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu je konstituiranje zborničnega predsedstva. Zanimivo je, da je g. Ivan Jelačin ml. z vso naglavo sklical prvo sejo ter je pihel že v Beograd k trgovinskemu ministru dr. Spahu, da mu po svoje poroča o izidu volitev. Kakor znano, so g. Ivan Jelačin ml. tako žuril s sklicanjem Zbornice pri lanskim volitvah.

Volitve v oblasno učiteljsko disciplinarno sodišče. Dne 5. novembra so se končale volitve v učiteljsko disciplinarno sodišče. Zanimivo je, da je sedanjí odbor sekcije UJU v Ljubljani stal popolnoma pod komando Slomškarijev. Dalje je zanimivo, da so morali strokovno in stanovsko organizirani učitelji voliti pri UJU neorganiziranega člana — kateheta. Rezultat volitev je sledeči: Meštanske šole v Ljubljani: Izvoljena: Alojzij Novak, Ivan Kunc. Meštanske šole izven Ljubljane: Izvoljena: Maks Hočevar, Josip Lampe. Osnovne šole: Okraj Brezice: Izvoljena: Erbežnik Ivan, Seme Anton. Črnomelj: Skulj Andrej, Grum Rado. Kamnik: Tavčar Ivan, Petrovec Ciril. Kavčar: Dostal Rudolf, Lesica Djuro. Kočevje: Puhar Karol, Prištokšek Franc. Kranj: Miheč Josip, Mlekuž Vekoslav. Krško: Grčar Tit, Lavrič Pavel. Laško: Dimnik Ivan, Pavlica Ulrik. Ljilija: Mazi Vilko, Polak Janko. Ljubljana (mesto): Smole Albin, Zaplotnik Ignacij. Ljubljana (okolica): Dermelj Mirko, Potomnik Alojzij. Logatec: Legat Stanko, Kobal Josip. Novo mesto: Marok Alojzij, Skulj Franc. Radovljica: Kocijančič Ivan, Plesničar Pavel.

Iz odvetniške zbornice. V imenik Odvetniške zbornice v Ljubljani je vpisan odvetnik dr. Makso Šnuderl s sedežem v Mariboru.

Objave »Uradnega lista«. »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja med drugim pravilnik o voditvi sodnega zadržnega registra zadrug, ustanovljenih po zakonu o kmetijskem kreditu, in pravilnik o kontroli hmeljnih reznic (sadež) ob uvozu in v notranjem prometu.

Nalezljive bolezni v Sloveniji. Po zdravstvenem izkazu Ljubljanskega velikega župana je bilo 31. oktobra t. l. v Ljubljanski oblasti 9 slučajev tifuznih bolezni, 5 slučajev šena, 5 slučajev griže, največ v srežu Novo mesto, 46 slučajev škrlatinke, največ v laškem srežu 13, in v krškem 8, 9 slučajev davice, 4 slučají dušilnega kašlja. V mariborski oblasti je bilo 14. oktobra 5 slučajev tifuznih bolezni, 14 slučajev griže, največ v puškem okraju 7, 43 slučajev škrlatinke, največ v Mariboru 11, 3 slučají davice, 5 slučajev šena in 1 slučaj vranicega prisada.

Živalske kužne bolezni v mariborski oblasti. Dne 7. t. m. je bilo po poročilu veterinarskega referenta v mariborski oblasti 29 slučajev svinske kuge, 10 slučajev svinske rdečice in 3 slučají konjskih garh.

Razpisane službe. Ljubljanski oblasni odbor razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Grosuplje. Prošnje z vsemi dokumenti je vložiti do 30. novembra na ljubljanski oblasni odbor. Odda se mesto prvega šolskega sluga na državni gimnaziji v Kranju. Prošnje najkasneje do 20. novembra t. l. se imajo vložiti pri ravn. drž. gimnazije v Kranju.

Razpuščeno društvo. Katoliško izobraževalno in gospodarsko društvo pri Sv.

Miklavžu nad Laškem je bilo v smislu sklepa izrednega obnega zbora razpuščeno, ker je bilo premalo članov.

Naš Rdeči križ za Rusijo. Glavni odbor Rdečega križa v Beogradu je poslal ruskemu Rdečemu križu znesek 50.000 Din, da ga razdeli med siromašno prebivalstvo na Krimu, ki je bilo prizadeto po zadnjem velikem potresu.

Ugotovitev. Dne 4. oktobra t. l. smo poročali o privatnem uradniku Stefanu iz Celja, da je bil zaradi goljufije izročen sodišču. Kakor se nam javlja, je drž. pravdníštvo ustavilo proti njemu kazensko postopanje.

Vaše čipke bojo trajale dvakrat tako dolgo, ako jih perete v raztopini milnisk lusk »Labod«. Namočite nogavice v topli raztopini »Laboda« in pregnetite jih nekolikokrat, potem pa izperite z vodo. — Svila, nogavice in čipke postanejo kakor nove.

Striženje buhifrizur, pranje glave, ondulacije

priporoča damski česalni salon

FRANJO ZAJC ml.,

frizer za gospode in dame, vogal ob Pražakovi-Miklošičevi cesti. 2538

Iz Ljubljane

Iz Proslava francosko-jugoslovenske prijateljske zveze v operi. V ponedeljek, dne 21. t. m. bo v ljubljanski operi proslava francosko-jugoslovenske prijateljske zveze, t. j. proslava podpisa državnega akta, ki je bil podpisan po francoski in naši vladi včeraj, dne 11. novembra. Proslavo priredi v zvezi s prijatelji francoskega naroda uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Podroben spored javimo v prihodnjih dneh, danes navajamo samo sodelovalce: pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani, dramski ansambel ter celotni operni ansambel z baletom. Proslava se bo vršila kot izvenpredstava. Vstopnice po običajnih opernih cenah bodo od ponedeljka 14. t. m. dalje v predprodaji pri dnevnih blagajni v operi.

Zmagala napredne mladine na ljubljanski univerzi. Včeraj dopoldne so se vršile volitve v Svet študentov ljubljanske univerze. Volitna komisija je poslovala od 13. do 18. in ji je predsedoval akademik Ljuba Jurkovič. Ob zaključku skrutinija je razglasil v natlačen dvorani naslednji rezultat: Glasovalo je 871 akademikov, od teh za Slovensko listo (A) 316, za Listo delovne mladine (B) 357, za Listo svobodnih akademikov (komunisti) (C) 91 in za Triglavansko listo (D) 107. Lista A je dobila 3 mandate, lista B tudi 3 mandate, lista C je brez mandata, lista D pa je dobila 1 mandat. Po volilnem redu se je Svet sestavil takole: predsednik Vekoslav Iskra, tajnik I. Niko Kureš, podpredsednik Ljuba Jurkovič, blagajnik Vilko Pitkalo, tajnik II. Vladimir Šuklje, arhivar J. Zdošek, odbornik brez mandata Vlado Šenk, revizor I. Rudolf Podpac, revizor II. Ivan Martelan, revizor III. Toma Maksimović. Po razglasitvi rezultata, ki ga je navzoča napredna mladina sprejela z velikim navdušenjem, je novoizvoljeni predsednik zasedel svoje mesto. G. Iskra se je zahvalil za zaupanje in poudaril, da je ideja zmagala nad demagogijo. Na dve interelaciji »delovne« mladine so vsj navzoči odobrili pojasnilo in odgovor g. Iskre. Zmagao nacionalističnih akademikov je še dopolnila izjava akademikov Makedoncev, ki so ostro obsodili zlorabo makedonskega vprašanja in naglasili potrebo bratskega sodelovanja vseh v naši državi.

Velike manifestacije ob priliki podpisa prijateljske pogodbe med našo državo in Francijo. Podpis pogodbe iskrenega prijateljstva med našo državo in Francijo je proslavila snoči tudi Ljubljana. Z vseh zavednih hiš so visele naše in francoske trobojnice. Istotako so vsi inozemski konzulati razobesili zastave, je italijanskemu konzulatu se ni zdelo potrebno. Ob 17.30 je priredila železničarska godba »Sloga« promenadni koncert v Zvezdi. Na koncu je zasvirala marseljezo, kakor se je množica strnila v veliko povorko, kateri sta načeljevala dva akademika z našo in francosko trobojnico. Tisočglava množica manifestantov je krenila čez Kongresni trg in Wolfvo ulico, čez Marjin trg ter po Miklošičevi ulici, skozi Tavčarjevo ulico, nazaj na Dumaško cesto. Ogromna množica je navdušeno vzklikala naši veliki zavezniči Franciji. Pred francoskim konzulatom je navdušenje manifestantov doseglo vrhunec in se je pogoled šele, ko je neki akademik spregovoril in očrtal borbo naše države za samostojnost in pomoč prijateljske Francije. Povorka je po marseljezi odkorakala pred Narodni dom, kjer so se manifestanti mirno razšli.

Umrl je 10. t. m. upokojeni pisarniški oficijal g. Ivan Zenko v starosti 78 let. Pokojnik, rodom iz Šmihela pri Postojni, je bil dobrega srca in odlično naprednega mišljenja ter nad 40 let naročnik našega lista. V ljubljanski okolici je bil splošno poznán, ker je dolgo vrsto let služil kot orožniški stražmojster po raznih krajih in bil po prestopu v civilno službo nad 20 let pisarniški uradnik pri davčnem okrajnem oblastvu za ljubljansko okolico. Okoliščinski davkoplačevalci se ga bodo še dolgo spominjali kot prijaznega in koncilijantnega uradnika, ki je osebnó poznal njihove križe in težave in jim vedno rad pomagal v okviru svoje službene dolžnosti. Udeležoval se je prejšnja leta jako živahno v stanovski organizaciji orožniških vpokojencev in se kot predsednik te organizacije vneto potegoval za interese svojih tovarišev. Kot človek mirnega in blagega srca je užival spoštovanje v vseh krogih, s katerimi je prihajal v dotiko. Poleg vdove zapuščila sina g. Ing. Jančiča, ki je vodja mestne elektrarne v Dubrovniku. Pogreb se vrši danes ob pol 4.

popoldne iz Simon Gregorčičeve ul. št. 7 na pokopališče pri Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin — preostali naše iskrene sožalje!

Odlikovanje. Vpokojeni sluga I. državne gimnazije v Ljubljani g. Edmund Šat je odlikovan z zlato medaljo za meštanske zaslugе. Odlikovanec je bil vsteden in požrtvovalen sluga ter je služil nad 40 let na istem zavodu. Vsi učenci so ga vedno visoko cenili.

Sokol I. proslavi spominski dan Rapa in pogodbe med Francijo in našo državo v telovadnici Tabora in sicer: v ponedeljek za člane in naraščaja, v torek za članice in ženski naraščaj. Spregovori društveni starosta.

OBLAČILA

tvrdke J. Maček

LJUBLJANA. Aleksandrova 12 so najbližja in najcenejša.

Marionetno gledališče Čehoslovaške Obce v Ljubljani priredi v nedeljo 13. tm. predstavo »Gašperček zmagovalec« ob pol 16. na Taboru — Sokol I. Za številno udeležbo uljudno prosi — Odbor Marionetnega gledališča C. O.

O čarovnicah in vražah v srednjem veku. O tej velezanimivi temi priredi ZKD v nedeljo in ponedeljek dne 13. in 14. t. m. v prostorih kina Matice filmsko predavanje. Predavatelj g. prof. R. Pavlič bo v kratkem opisal grozne zablude človeštva, ki dajejo za vse čase srednjemu veku žig sramote. Predavanje bo spremljal izborni zgodovinski film, ki bo vso to dobo nazorno orisal in pojasnil. Zanimiva prireditev se prične v nedeljo ob 10.30 dopoldne ter se ponovi samo še v ponedeljek ob 14.30 popoldne. Današnja običajna prireditev ZKD odpade. Opozarjamo ponovno cenj. občinstvo na to spremembo s posebnim povdorkom, da si blagovolji vstopnice glede na velezanimivo stvarino čimprej preskrbeti. Dobe se v predprodaji pri blagajni kina Matice od danes naprej.

Prvi sneg. Če na sv. Martina zima priklina, dolgo kima, pravi notranjski kmečki pregovor. Res včeraj okoli 20. so se začele loviti prve snežinke po ljubljanskih ulicah. Padali so celo noč prav gosti kosmi. Danes zjutraj je bila cela ljubljanska ravan m vsi hribi pobeljeni. Vimogradniki pravijo, da sv. Martin pokrade mošt in prinese vino. Letos je Martin ukradel ne samo mošt, marveč tudi lepo pozno jesensko vreme nam je odnesel. Snoči ob 20. je kazal barometer 751.1, termometer +7° C, danes ob 7. zjutraj barometer 753, termometer +1° C, dopoldne barometer 755, termometer +1.5° C. Najvišja temperatura je bila včeraj +14° C, najnižja +6.9° C.

Drobni policijski kronke. Policija je zaprla starega beačca Jožeta, vlačuga Marijo in nekoga Bosanca radi prestopka obrnjenega reda. Danes ni bila policiji prijavljena nobena tatvina. Prijavljeni so se nekateri policijski prestopki in 2 kolearski radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

Prizor pred policijskim komisarjem. Danes je stal pred policijskim komisarjem sloki Jaka, doma tam izpod Turjaka. Komisar mu je pisal prisilni potni list. Miha je začel komisarja milo prositi: »Gospod komisar! Pustite me še dva dni v Ljubljani. Angažiran sem tam pri Derendi v Aškerčevi kleti, da nočoj nastopim kot Jaka izpod Turjaka. Se Vi pridite, ne bo Vam žal. Boste se prav iz srca smejali, tako ga bomo lomili.« Komisar pa je bil nezopren ter je Jaka poslal z »zelenim Henrikom« na glavni kolodvor, kjer so mu kupili vozni listek.

Neznani zlikovci. Nocoj, ko je tako hudo snežilo, so neznani zlikovci trgovcu Francetu Klemencu pobrali z izložbenega okna 20 napisnih črk iz porcelana, vrednih 165 Din. Črke so zlikovci razbili in pometali na cesto.

Onemoglost. Na cesti »Pred konjušnico« v Trnovem je včeraj okoli 13. nemadoma postalo slabo zidarskemu delavcu Bajronu Bečiču, doma iz Bosanske Krpe. Slabo obleden delavec je vsled slabe prehrane onemogel in je hotel iti z listikom OUZD v bolnico, a mu je potoma postalo slabo. Stražnik ga je dvignil ter odpeljal na stražnico.

Vlom na Kralja Petra trgu. Dne 9. t. m. okoli 20. je zapazila v hiši št. 3 na Kralja Petra trgu stanujoča vdova po podpredsedniku dež. sodišča g. Regally-ju, da je neznan tat vdrl v njeno drvarnico v prizemlju. S sekro je razbil ključavnico ter nato iz drvarnice odnesel 30 kg masti in pol litra malinovca. Regally-jeva ima okoli 1056 Din škode. Včeraj so prišli radi suma te tatvine 17-letnega delavca Ivana K., ki pa odločno taji tatvino. K. je namreč prejšnji dan v drvarnici cepil Regally-jevi drva.

Kako povzdignemo domačo obrt. Samo na ta način, da demonstriramo pred našim občinstvom z domačimi izdelki, da z uspešno reklamo izpodbijamo tuje blago, da z lepimi modeli vzgajamo okus domačih obrtnikov, da pripravljamo pot solidni domači konfekciji. Vse postopoma, da pride-mo z združenimi močmi do zaželenega uspeha. Prvi poizkus bo »modna čajanka« Atene v sredo 16. tm. popoldne v veliki dvorani Uniona.

Šentjakobska knjižnica v Ljubljani. Stari trg 11, je izposodila oktobra 3553 strankam 12.949 knjig. Knjižnica posluje vsak delavnik ob 3. pop. do pol 8. zvečer in izposoja slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago tiskani imeniki knjig, ki jih kupi, da si napišeš številke knjig doma.

Ples Jadranske straže. Kakor prejš-nje leto bo priredila Jadranska straža 1. 1928 svoj običajni ples v narodnih našah na dan 28. januarja. Opozarjamo že zdaj c občinstvo na to elitno prireditev, ki podaja pregled vseh narodnih noš naše domovine in prosimo tudi vsa društva, da se

na to ozirajo in da ne priredijo na ta dan drugih zabav. Naj ostane tudi ples v narodnih nošah, ki je že tako priljubljen, pridržan vsak predpust Jadranski straži.

Najuspešnejši pouk modernih plesov nudi vsem plesalkam in plesalcem Plesna šola na Taboru, ki se vrši vsako nedeljo zvečer. Pouk za začetnike prične točno ob pol 20., za ostale ob 20.

Babica Poljanec se je preselila na Resljevo cesto št. 3, pritičje, desno.

Naši krojaški in damski saloni naj si ogledajo »modno čajanko« Atene, da prilično pogumno izpolnijo svoj lastni program slične revije.

Nedeljske popoldanske družabne plesne vaje v veliki dvorani »Kazine« ob 4. pop. nudijo najugodnejšo priliko priločiti se vseh letošnjih plesov ter služijo obenem v prijetno zabavo in razvedrilo. Začetniki-ce vabljene je ob 3. pop. v svrhu teoretičnega pouka. »Večerni plesni tečaj« — perfekcije g. Jenka se pa vrše vsako sredo ob 8. zveč. v levi spodnji dvorani hotela »Union«. Posebne plesne ure za posameznike in družbe daje g. Jenko v I. nadstr. kavarne »Emona«.

Veliko izbero volnenih jopic najpovejših bluz, perila, kravat itd. priporoča trvdka Ign. Žargi, pri nizki cení, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Največjo izbiro bluz, otroških oblek in plaščkov nudi ceno KRISTOFIČ-BUČAR.

Oglejte si prekrasen božični prt, Drž. škp. zavoda v Ljubljani, ki je rastavljen v izložbi trgovine Mayer.

Kdor rad piše in ljubi nepriljeno zabavo, naj pride dne 12. novembra ob 8. uri v posebno dvorano Aškerčeve kleti na Aškerčevi cesti (v poslopu g. Fr. Derende), kjer priredi pevsko društvo »Krakovo-Trnovce« Martinov večer s pestrím sporedom.

Iz Celja

Rappalski dan. Jutri v nedeljo se vrši ob pol 11. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma zborovanje, na katerem se bo protestiralo proti nasilju Italijanov nad našim narodom v Primorju. Govorili bodo poleg predsednika Jugosl. Matice tudi zastopniki vseh političnih skupin. Nastopil bo tudi pevski zbor združenih celjskih pevskih društev.

Občinske volitve v celjski okoliški občini. Volilni boj dobiva polagoma razmah. Socijalisti so izdali proglas v obliki časopisa, v katerem podajajo svoj program za bodoče delo v občinskem svetu. Napredne skupine, združene pod imenom »Združena slovenska gospodarska stranka« (SDS, SKS in NSS), izdajo volilni proglas prihodnje dni. Kakor kaže, bodo napredne frakcije kljub klerikalnemu nasilju, ki se je pričelo izjavljati, že s tem, da je oblast ovrgla skrinjico združenih strank kot prvo, dasiravno je bila ista kot prva vložena in jo določila kot tretjo, pridobilo večino, kar bi bilo v interesu celiske okolice tudi nujno želeži.

Trgovski nameštenci v Celju za popoln nedeljski počitek in 8-urni delavnik. V petek dne 11. tm. se je povodom sklepa izrednega obnega zbora Gremija trgovcev v Celju, da se uvede 10-urni delavnik, delo ob praznikih kakor ob delavnikih in delo ob nedeljah od 8. do 11. dopoldne, vršil v prostorih celjskega Narodnega doma velik protesten shod trgovskih nameštencev, ki ga je sklicala Zveza privatnih nameštencev Jugoslavije, podružnica v Celju. Udeležencev shoda je bilo nad 450 oseb. Na shodu sprejeta resolucija protestira proti vsakemu podaljšanju delovnega časa in proti vsakemu delu ob nedeljah in praznikih. Med drugim zahteva, naj minister za socialno politiko pooblasti velikega župana mariborske oblasti, da izda naredbo za enotno opiranje in zapiranje trgovin v celjskem policijskem okolišu na temelju 8-urnega delavnika. Trgovine naj se odpirajo ob 8. in 14., zapirajo pa ob 2. in 18. Nadalje naj minister za socialno politiko v smislu pooblastila § 12. zakona o zaščiti delavcev prepove vsako delo v trgovskih obratih celjskega policijskega okoliša ob

nedeljah in zakonito priznanih praznikih. — Na protestnem shodu prisotni zastopniki delavskih strokovnih organizacij: Jugoslovenske strokovne zveze, Združene delavske strokovne zveze in Delavsko-kmečke strokovne zveze so se izjavili solidarne s sprejeto resolucijo.

Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

Požar. V noči od četrtka na petek se je opazilo v smeri proti Kosazam močno žareče nebo. Divjati je moral tam večji požar. Kje je gorelo, se še ni moglo ugotoviti.

Iz Maribora

Rok za vlaganje kandidatih list za občinske volitve se vedno ni razglašal. Čudno je, da doslej še nikdar ni bilo takih zmešnjav, le sedaj, ko so klerikalci na krmlju in ko jim teče voda v grlo, skušajo na vse načine ovirati reden potek volilnega postopanja, da bi tako premotili volilce in preprečili ostalim strankam volilno agitacijo. Motijo pa se, če upajo, da jim bo to uspelo kakor pri vojitvah v trgovsko zbornico, kjer se jim je manevar res obnesel. Baš to zavlačevanje je že marsikomu odprlo oči, da se z gnjusom obrača od stranke, ki ima red, zakonitost in poštenje le na jeziku, sicer pa se poslužuje najogabnejšega jezuitizma, da doseže svoje cilje.

Dodelitev stanovanj v novih mestnih hišah, ki jo številni prosilci željno pričakujejo, se je zavlekla, ker so hoteli klerikalci tudi to čisto socialno zadevo izrabiti v svoje politične cilje. Sedaj pregledujejo prošnje vsj člani tozadevnega odseka občinskega sveta, da bodo med vsemi prosilci izbrali res najpotrebnejše in preprečili vsako zlorabo. Seja občinskega sveta se bo vršila bržkone prve dni prihodnjega tedna, nakaar bo to vprašanje definitivno rešeno.

Konferenca glede obmejnih kolodvorov. Posamezni odseki so predelali skoraj že vso stvarino. V vseh bistvenih točkah je že dosežen sporazum. Gre še za nekatera manjše zadeve in razna tehnična vprašanja, ki jih morajo rešiti strokovnjaki. Med drugim razpravljala konferenca tudi o tem, kje naj se šolajo otroci avstrijskih uradnikov, ki bodo prideleni v službovanje na mariborski kolodvor. O tem bo končno odločala vlada. Plenarna seja konference se bo bržkone vršila prihodnje sredo, nakaar bodo udeleženci še enkrat ogledali teren in stavili svoje definitivne predloge.

Novice iz Splita

Split, dne 11. nov. 1927. Vihar na morju. Že dva dni piha južni veter, ki povzroča nemirno morje. Parniki prihajajo v pristanjšče z veliko zamudo. Danes sta izostala osebna parnika iz Visa in Makarske. Včeraj se je zgodila nesreča na morju v luki Kaštel Novi, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Ladja je zadela vsled močnih valov v pristan s tako silo, da se je popolnoma razbila. Potopljena ladja, jadrnica »Abram Dudan« je nosila 9 ton. Železnica Beograd—Split. Te dni je sprejel minister prometa deputacija iz Posavine, ki je zaprosila, naj bi šla proga Split—Beograd preko Posavine. Jadranska železnica je projektirana preko Šapca in Banjaluke na Split. Prometni minister je zagotovil deputaciji, da ji ugodí. Gradba omenjene železnice je odvisna od posojila, ki naj bi ga dobili od angleške države. Ta nova proga je po mnenju strokovnjakov dalekosežnega pomena za vso Evropo, kajti z njo dobi Rusija preko Beograda zvezo z Jadranskim morjem.

Skupni nastop radiševcev in samostojnih demokratov v splitskem občinskem svetu. Te dni so se vršili razgovori med svetovalci HSS in SDS o enotnem in skupnem programu dela v občinskem svetu tukajšnje občine ter se danes zaključili v popolni soglasnosti. Obvestili so skupno župana dr. Tar-taglio, da so sklenili koalicio in mu sporočili svoj delovni program. Zahtevali so obenem tudi več mest v občinski upravi in v odborih. Značilno je, da je sprejela javnost ter pristajali obeh strank vesti o koalicioj z navdušenjem in odobravanjem.

POPOLNOMA NOVO!

MONUMENTALNO! PRETRESLJIVO! VELIKASTNO! SENZACIONALNO! KOLOSALNO! NAPETO!

POPOLNOMA NOVO!

VELIKASTNO! SENZACIONALNO! ZABAVNO! NEPREKOSLJIVO!

Danes ob: pol 8. in 9.

V sedmem nebu

Mlada prekrasna pastorka v rokah brezsrčne mame. Keši jo junaški mladič ter jo odvde v »SEDMO NEBO«, kjer uživa raj neskaljene, čiste ljubezni. — Trobenta svetovne vojne. Vsakodnevni duhovni sestanki mlade ga zaljubljenega para. — Težka usoda. Uteha v mehkih rokah svoje izvoljenke. — V glavni vlogi prekrasna, mlada

JANET GAYNOR

V ostalih vlogah sama izbrana filmska elita. — Prekrasna očarujoča fotografija bojnih poljan, pomočnega boja z žveplem ognjem, bojev na nož. Ne pregledne armade širnega polja slave itd. itd.

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124.

Predstave jutri v nedeljo ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. — Predprodaja vstopnic od 11. — pol 1.

Moda

Moderni zimski plašči

Zima je tu

Lepo in toplo vreme, ki je vladalo zadnje čase, se je mahoma preokrenilo in preko noči je prišlo snežiti. Zima je tu in ž njo vred se je pojavilo tudi vprašanje zimskih mode. Saj je končno res čas za kožuho in volneno obleko. Dočim je prejšnja leta prevladovala pozimi kožuho in so se nosila tudi oblačila iz usnja, bo letošnja zimska moda v znamenju volne. Zlasti za zimski sport, ki je zadnja leta tako v množstvu, kakor pri nas dosegel ogromen razmah, se bodo letos uveljavili volneni trikotji in slična oblačila iz volne. Sportni dres letošnje zime bo obstojal v glavnem iz žemperja, puloverja, telovnika, lemlerke in hlače.

Poleg tega bodo letošnje zimo nosili tudi pletene obleke, pletene plašče iz volne, pester svitr v vseh barvah, volne pa se povdarja, da bodo zimske toalete zelo pisane, počenši od karirastih vzorcev do črtastih in progastih. V poštev pa bodo prišle tudi vse mogoče kombinacije.

Kratka ali dolga krila?

V modnem svetu se je začela borba za dolga ali kratka krila. Že preteklo soboto smo poročali, da forsira Pariz z znanim modnim strokovnjakom Jeanom Patou na čelu, dolga krila. Patou zastopa stališče, da so kratka krila ostudna in pravi grobarji ženske mi-kavnosti. Dunajski listi poročajo, da so se pričela dolga krila uveljavljati tudi že na Dunaju in sicer ne samo sporadično, ampak na veliko. Dunajčanke so zavrgle kratka krila do kolen in sedaj zopet nosijo dolga krila do gležnjev.

Tudi v Ameriki se zadnje čase precej bavijo s tem problemom. Baš zadnji teden se v Zedinjenih državah javno razpravljalo o kratkih in o dolgih krilih. Seveda so mnenja različna in deljena. Te javne razprave se je udeležil tudi škof Hughes. Preteklo nedeljo si je v Pittsburghu zbral za temo svoje pridige modo. Seveda je vsakdo pričakoval, da bo škof grmel proti kratkim krilom in se odločno zavzel za dolga, toda poslušalci so bili prijetno presenečeni. Škof se je silno navduševal za kratka krila in za dečjo frizuro ter omenil, da je oboje zdravju koristno, poleg tega za žensko, ki igra vedno aktivnejšo vlogo v moderni družbi, izredno praktično. Škof je obsodil vse, ki kritizirajo in obrekujejo današnjo modo in se norčeval iz prejšnjih časov. Končno je navzočce poslušalce — bile so v pretežni večini ženske — vprašal, katera moda jim je ljubša. V svoje splošno zadovoljstvo je ugotovil, da so vse ženske pristajale na kratka krila.

Bolj reakcionarna in konservativna pa je zato ameriška policija. O tem priča dogodek, ki se je nedavno primeril v bližini Bele hiše in čegar epilog se je nedavno odigral pred sodiščem. Službujoči stražnik je opazil na klopi v Franklinovem parku nasproti Bele hiše mladenko, ki je sedela s prekrižanimi nogami. a je po njegovem mnenju nosila prekratko krilo, ker so se ji videla kolena. Zato je poval neko žensko in jo prosil, naj na klopi sedejo mladenko opozori, da naj krilo potegne čez kolena. Toda mladenka je slabo. Obe ženski sta se silno razburili in sta ga pošteno osteli. Rekli sta mu, da naj rajši skrbi za svoje zadeve, in požreli je moral še več gorkih. Seveda je sedaj hotel stražnik dokazati, da ima pravico uradovati v tem smislu in je odgnal obe ženski na policijo. Toda tudi tu je naletel slabo. Predstojnik ga je ozmerjal čes, da take zadeve policijo popolnoma nič ne brigajo in da samo škoduje njenemu ugledu, ako se vanje vmešava. Policaj ima samo pravico intervenirati v slučaju, če bi gola kolena

povzročila javen škandal. Komisar je tudi ugotovil, da mladenka ni povzročila škandala, pač pa je bil njegov iniciator stražnik sam. Takega mnenja so torej glede kratkih kril v Ameriki.

Ženske frizure pozimi

Zadnje čase precej vre med našimi damami. Saj ni čuda! Že dolgo časa se namreč trdovratno vzdržuje vest, da je dečji glavici, oni mični frizuri, ki daje ženskam toliko čara, prikupnosti in elegancje, za vedno odklenalo. Dečja glavica ni več moderna, dolgi lasje triumfirajo — tako se čujejo glasovi. Seveda so te vesti zelo razburile dame, ki se zavedajo, kakšne važnosti je za žensko vprašanje frizure.

O tem vprašanju so sredi preteklega meseca zborovali tudi v Parizu, kjer so se sestali odlični lasničari in frizerji iz vseh krajev sveta. Na tem kongresu so določili smernice nove modne frizure, obenem p. so pri edili konkurenco in praktične demonstracije na modelih. Na tem kongresu, kjer so bili zastopani res sami strokovnjaki, je bilo sklenjeno, da bo zimska frizura popolnoma odgovarjala intencijam splošne mode.

Ker se je moda vrnila nazaj k umerjenosti in je zopet zavzela ženske oblike, bo torej tudi frizura ženska. Eton frizura in fantovski pristriženi lasje so pasé in verjetno je, da nikdar več ne pridejo na površje. Časi gladke frizure so minuli, pač pa je na vsej črti zmaga umerjena frizura, t. j. kratki lasje, ki pa morajo biti vsaj toliko dolgi, da jih je možno kodrati ali da postanejo valoviti. Valovitost ali kodranje las je individualno, nad vsem pa bo letos triumfiralo trajno kodranje. Pariški kongresisti so se strinjali v tem, da je trajno kodranje idealno pomožno sredstvo, ki je dandanes že na taki stopnji izpopolnitve, da je možno doseči vsako vrsto kodranja in valovitosti las. Zelo se tudi forsira vodna ondulacija.

Kongres je razpravljaj tudi o modni barvi las in se je izrekel za rdečkasto nianso. Lasje naj imajo fino rdečkasti sijaj, pa najsibodo plavi, kostanjevi ali črni, kajti to jim daje zlasti zvečer topel, lep blesk.

Nekaj o smokingu in fraku

Vobče je opaziti, da gospodje ne polagajo mnogo važnosti na to, kdaj in ob kateri priliki je oblačiti smoking ali frak, in da v tem oziru mnogo greše. Gospodje se morajo zavedati, da se večerna toaleta, pa tudi frak, nikdar ne obleče pred sedmo uro zvečer. K five o'clocku ni mogoče obleči smokinga in gospod, ki ravna baš obratno, se samo osmeši. Žal, da se čisto opazajo taki pojavi celo v boljših lokalih in hotelih. Isto velja za frak, ki ga gospodje le preradi oblečejo k poroki, na potovanju ali ob drugih neprimerenih prilikah. Frak in smoking sta izrazito večerni toaleti, ne pa morda sako ali cutavay, ki ju skušata izpodrinuti.

Na žalost je igral zadnja leta frak tako pri nas kakor drugod vlogo pastorka napram smokingu in šele v zadnjem času se je ta elegantna moška toaleta, nekoliko rehabilitirala. Kdaj je torej obleči frak? Na vsem svetu velja predpis, da je treba nositi frak, če so navzoče dame. Tudi pri nas mora obveljati ta norma! Čemu tudi ne? Saj vendar to ne povzroči toliko truda. Vsa razlika obstoji edino v tem, da si gošpom mesto črne kravate nadene belo. Torej čemu ne fraka, ko pa je človek v njem mnogo elegantnejši? In gotovo je, gospodje, da vam bodo dame veliko hvaležnejše, če se boste pojavili v frakih!

Vobče pa je tudi opaziti, da tako gospodje kakor dame polagajo premalo

pažnje na harmonijo večernih toalet. Često in pogosto je opaziti damo, ki je v večerni obleki, dočim nosi gospod navadno promenadno obleko, ali pa se dogaja, da ima dama predpisano in popolno večerno toaleto, dočim je gospod samo v smokingu. Za vse to je treba nekoliko okusa in razumevanja in če ne gre drugače, naj se popreje domenita, kaj bosta oblekla zvečer.

Po teh normah in navodilih naj se torej ravna gospodje in dame in še enkrat opozarjamo gospode, da naj nikar ne pozabijo, da fraka ali smokinga ni obleči pred 7. zvečer.

Kralj mode o Američankah

Kralj mode, sloviti pariški strokovnjak Paul Poiret, je došel nedavno v Ameriko ter proučil tamonjske modne razmere. Nekemu pariškemu modnemu listu je poslal obširno poročilo o razmerah v Ameriki, iz katerega je razvidno, da je zelo nezadovoljen z dobljenimi vtisi. Poiret najostreje obsodja zadržanje Američank, ki so po njegovem mnenju izgubile vsak okus ter ne vedo, kaj delajo. Poiret pravi med drugim tudi tole: »Strašno! Celih pet let so Američanke nosile ene in iste stvari. Kaj naj se stori? Nikdar se ni kaj takega pripetilo v zgodovini mode! In edino Američanke so bile še v stanju kupovati pariške toalete. One žele določiti slog. To je prvi primer, da je Pariz premagan. Toda, jaz bom s svojimi predavanji znal dokazati Američankam, da se nahajajo v veliki zmoti, in bodo se vrnille k Parizu ter odslej vedno poslušale naše mišljenje.«

Poiret je izdelal zelo spreten propagandistični načrt ter bo priredil celo vrsto predavanj v Ameriki, na katerih bo skušal prepričati svoje slušalce o upravičenosti stališča pariške mode, ki še vedno gospodari v svetu in noče dovoliti, da bi ji Američanke oslabilile vpliv, katerega vrši na ves elegantni ženski svet. Poiret je optimistično razpoložen in veruje v svoj uspeh.

Težko pričakovani.

Posestnik malemu bratcu svoje oboževanke:

- Prišel sem obiskat tvojo sestro.
- Saj vas je pričakovala.
- To je pa zelo lepo. Na tu imaš dinar. Kako pa veš, da me je pričakovala?
- Tako, ker je odšla na sprehod.
- Brezuspšno zdravljenje.
- Ali si čul? Dr. Kolomaz je nekega moža tri leta zdravil na zlatenici.
- No, in?
- Končno se je izkazalo, da je bil pacient Kitajec.

Volnena obleka s pranjem le pridobiva

Kako se najbolje pere volneno obleko, da ostane nežna in mehka? Blago ne gre ob barvo, volna se ne skrči, ako se rabi »Labod« luskasto milo.

Navodilo za uporabo:

Raztopite »Labod« v vroči vodi ter dodajte mrzle vode. — Volneno obleko namočite in jo dobro preperite. — Ne menčajte! — Isperite trikrat v hladni vodi. — Ne štedite s vodo. — V zadnji vodi raztopite nekaj »Labod« luskastega mila, pa bo volna mehkejša kot nova. — Previdno vravnajte v prvo obliko in sušite ne viseče, ampak razgnjeno leže.

Labod milo v luskah

za vse, kar ne zaupate nikomur, ampak perete sami.

Film

Ida Kravanja je pravkar dovršila nov film: »Wochenendauber«. To pot je v prvovrstni filmski družbi in sicer: Harry Liedtke, Erich Kaiser-Titz, Fritz Kampers, Margarete Kupfer, Herman Picha, Maria Paundler in dr. Torej izbrana filmska elita, ki je naši publiko dobro znana. Ta film se te dni predvaja v Berlinu. Premijera se je vršila v enem največjih berlinskih kinematografov (Primus-Palast) dne 9. t. m. in prisostvovali so ji skoro vsi filmski štari, med njimi tudi naša Ida Kravanja.

Dobri voljak Švejk. Po znanem romanu Jaroslava Haška so izdelali film »Dobri voljak Švejk na fronti«. Film je jako dobro uspel ter se predvaja z velikim uspehom tudi v inozemstvu, posebno na Nemske. Žalibog, da v Jugoslavijo še ni prišel in tudi najže ne bo, ker židovske filmske tvrdke v Zagrebu, ki dobavljajo filme za Jugoslavijo, nimajo interesa za ta slovenski film.

Srečna Amerika. Vlada Severne Amerike je predložila parlamentu zakonski načrt, s katerim se ukinе taksa na kinovstopnice. Samo od vstopnic po 1 dolar ali več (to je preko 55 Din) se bo v bodoče plačevala taksa. Pri nas pa se misli samo na to, kako bi se povzela takse, posebno pa v ljubljanski oblasti. Prišli smo do tega, da ima ljubljana najvišje takse na svetu. Pri nas se plača sedaj nič manj kakor 46% od bruttodohodkov za razne takse. V inozemstvu pa se plača komaj 10—20%.

U sedmem nebu. To je film velikega formata, ki se odlikuje po svoji realističnosti in plastiki. Na zunaj priprista zgodba o pometaču, ki je moral l. 1914 v svetovno vojno ter se po vojni vrnil slen v roke svoje ljubljene žene. Tem bolj stopi v ospredje duševno življenje pometača, njegov vloga igra Janet Gaynor, ljubka mlada deklica. Iz njenih velikih sanjavih oči odseva sentimentalnost, kakor smo jo videli pri Lilian Gish. V ljubavnih scenah jo po svoji miškavnosti gotovo prekaša. — Fotografski stoji film na višku. Do sedaj nismo še videli filma s tako plastično fotografijo. Ogromne množice ljudstva, prostrane boje poljane, nepregledne kolone drvečih avtomobilov so tako krasno posnete, da se vkljub velikim dimenzijam jasno vidijo na malem projekcijskem platnu. — Priznati se mora, da je film »V sedmem nebu« fotografsko dovršen ter vsebinsko visoko stoji. V inozemstvu mu je priznana umetniška klasifikacija.

Govoreči film. Tako v Nemčiji kakor v Ameriki se že dolgo časa bavijo s problemom govorečega filma. V Nemčiji so nedavno izvedli poskuse z govorečim filmom, ki so pa samo deloma uspeli. Boli so na tem polju napredovali Američani. V Newyorku so nedavno predvajali govoreči film, ki je, če smemo verjeti ameriškim poročilom, krasno uspel. Govorili je angleški premier Baldwin. Gledalci so videli premiera na platnu, a obenem so poslušali njegov govor. Sedaj nadaljuje s poskusi.

Pogovor dveh filmskih igralk. Dve filmski divi se srečata na kolodvoru v Hollywoodu in vzhiteno pripovedujeta druga drugi svoje doživljaje. »Ah,« pripomna prva, »na kolodvoru v Chicagu sem videla krasnega mladeniča. Portretiral me je za »Chicago Tribune«. Nikoli ga še nisem videla.« »A, kaj to,« se oglasi druga. »Ko sem v Newyorku izstopila, se je skozi navdušeno množico preril eleganten mladenič. Galantno mi je poljubil roko in mi odvezal prtljago. Nikoli ga nisem videla več...«

Humoristični kotichek

Nemogoče.

— Vaš želodec je močno pokvarjen. Preskrbite si kuharico, ki bo bolje kuhala.

— Toda, jaz sem s kuharico poročen!

Počivaj v miru!

Vdova je dala svojemu pokojnemu možu v nagrobni kamen vklesati naslednje besede: »Počivaj v miru — do svidenja!«

Neprimeren obleka.

Gospodinja kuharici: — Micka, to je pa že preveč. Moja sestra vas je snoči videli na galeriji v eni izmed mojih oblek.

— Toda gospa, za parket ali za ložo pa vendar ta obleka ni bila dovolj moderna.

V travaju.

Dva dečka sta vstopila v elektriko. — Prosim, dva otroški karti, je dejal eden izmed njih sprovedniku.

— Otroški karti? Sai sta vendar že več kot 10 let stara.

— Ne, jaz sem 9 in in tri četrt.

— In ta? — Sprevednik je pokazal na drugega.

— To je moj brat. Ta je na 9 in pol.

Perfekten Anglež.

Ravnatelj: Zaprošili ste za službo. Do — you speak English?

Prosilec: Kaj pravite?

Ravnatelj: Pravim, do you speak English?

Prosilec molči.

Ravnatelj: Vprašam, če govorite angleško?

Prosilec: Seveda, perfektno!

Odklonjena zahvala.

Stara devica: Rešili ste mi življenje. Kako se naj vam zahvalim?

Rešitelj: Poročite koga drugega.

Zakon.

A: Tako, vi ste poročili?

B: Da, nisem se več počutil sam.

A: Tako, tako. — in sedaj?

B: O, sedaj se pa zopet dobro počutim sam.

Ljubljana zopet pleše

Koliko ljudi pleše v Ljubljani. — Stari in novi plesi. — Kaj se bo letos plesalo? Narodno kolo. — Polne plesne dvorane. —

Ljubljana zopet pleše. Stara in mlada Ljubljana se zopet udaja mehkim prijetnim zvokom »džezbenda«, drsi po parketih in se poklanja Terpsihori. Dasi šele ob otvoritvi, je plesna sezona že v polnem razmahu. Ljubljana pleše, kakor je plesala že pred 25 leti, ko je Ljubljancem učil plesne umetnosti tržaški učitelj Morterra. Toda razlika med takratno in sedanjo dobo je ogromna. Dočim je pred dvema desetletjema sledilo zvokom mazurke in polke okoli 100 do 200 parov, se je do danes to število podvojilo, da skoraj podvajestori. Danes pleše v Ljubljani okoli 3-4000 parov.

Pa tudi plesi so bistveno drugačni, kakor so bili pred leti. Kakor v drugih ozirih, tako je nastal tudi v plesu po vojni pravi prevrat. Polka, mazurka in četvorka so se morale umakniti novim plesom. Uveljavili so se šimi, van-step, fokstrot, čarleston, blekbotom, bananaslajf in mnogo drugih. Razlika med novimi modernimi in starimi plesi obstoji seveda v popolnosti drugih form plesa, v glavnem pa v godbi. Moderna plesna glasba danes izraža samo ritem, ne pa melodije. Plesalec pleše po ritmu, popolnoma individualno, figure si lahko razporedi po mili volji in ni mu potrebno posebno paziti na točno razvrstitev po godbi.

Kaj se bo letos plesalo in obdržalo na plesnem repertoarju? To je vprašanje, ki brez dvoma najbolj zanima plesalce. O tem se mnogo ugiha in razpravlja. Obrnili smo se tozadevno na priznanega plesnega strokovnjaka g. Jenka, ki nam je radevolje dal nekatera pojasnila:

Od starih plesov ostane na repertoarju edino valček, ki je in ostane eden najprijetnejših družabnih plesov. Beseda bo radi svoje kompliciranosti izostala in se bo plesala kvečjemu na tradicionalnih slovenskih prireditvah. Četvorka ostane na letošnjem plesnem programu.

Novi moderni plesi, katerih večina se je otrešla ekscentričnosti, pretiranosti in ekstravaganc, so dočela umerjeni, elegantni in decentni. Ples, ki bo poleg tanga prevladoval, je fokstrot, ki je izpodrinil vanstep. Je to povsem ležeren ples, lahek tudi za začetnike. Vanstep se letos ne bo plesal, ker je že izven mode. Elegantni, nekoliko renovirani tango ostane kralj modnih plesov. Od starih plesov ostane na površju tudi čarleston, ki pa je znatno umerjen in poenostavljen. Čarleston se bo plesal pod imenom flatčarleston. Blus bo nadomestila noviteta slov-foks, ki bo poleg prej omenjenih dominirala v plesni šoli in v plesni dvorani. Je to originalna, za oko prijetna, netežka plesna kompozicija s popolno novimi variantami, ki pa spominjajo v gotovih ozirih na čarleston.

Boston ostane na programu v obliki angleškega valčka in je nekoliko po-

enostavljen, le da je tempo hitrejši. Poučeval se bo tudi šestkoračni enostavni valček, ki se znova uveljavlja in uživa zlasti med starejšo generacijo velike simpatije. Zaenkrat bodo plesni učitelji skušali prodreti tudi z zadnjimi novitetami blekbotom in bananaslajfom, toda izkušnje bodo šele pokazale, da-li se bosta uveljavila. Oba plesa sta originalna, prvi je ameriško-zamorskega izvora in je sestavljen iz tipičnih kretanj zamorca, ki brodi po mehkih močvirnatem dnu, drugi pa ima svoje ime po bananah. Njegovi koraki so drsajoči in kopirajo mestoma človeka, ki se je spodrsnil na lupini banane. Oba sta tehnično precej težka in zato za začetnike seveda neprikladna. Če pa bosta rutiniranejšim plesalcem ugajala, je še vprašanje. Neizvežbani plesalci tudi lahko neovirano plešejo slov-foks na godbo blekbotoma, ali fokstrot na bananaslajf. Od sestavljenih plesov ostane četvorka, ki pa je rezervirana za večje prireditve.

Zanimivo je, da bodo letos uvedli v plesne šole tudi narodno kolo, Slovenci nimamo svojega nacionalnega plesa, zato bodo pri vsaki prireditvi, pa tudi v plesni šoli forsirali kolo in sicer »Srbijanka«, »Seljanka«, »Vranjanka«, »Oficirsko kolo« itd. Zanimanje za ples je letos izvanredno. Ljubljana ima v vsej državi največ dvoran, pa so že do konca sezone oddane vse. Vsi količkarj udobni lokali so okupirani, zasedeni so sleherni za ples sposobni kotički. Tudi za godbenike je konjunktura dobra, kajti vsak, kdor se le količkar razume na razbijanje po džezbendu, ima že pogodbo v žepu, da o violinisti in klavirskih igralcih niti ne govorimo...

Pleše staro in mlado, brez razlike starosti in stanu, od preprostega rodelca pa do razkričanega — pardon — buržuja. Plesnih šol je nebroj, počenši od maturantske, do srednje tehniške ali akademske, dalje spornite, sokolske, plesne šole privatnega značaja, raznih organizacij, dijaških krožkov itd. Obstoje tudi plesne šole diplomiranih plesnih učiteljev g. Jenka, Černeta, Trošta in Kosička, ki imajo glavni kader plesalcev. Da se mesto, kar se plesa tiče, vsestransko modernizira, dokazujejo tudi stalne čajanke v Emona baru.

Ples se goji danes v Ljubljani kot sport, smatra se ga za razvedrilo in protitež od dela prenapetih živcev. Ples je dandanes važna kulturna potreba, saj ima poleg svojega estetičnega užitka, ki ga nudi, tudi namen, da mladino odvrača od alkohola in gostiln in ji nudi poleg duševnega tudi fizično razvedrilo.

H koncu moramo še omeniti, da pripravlja g. Jenko drugo plesno revijo, ki naj znova dokaže, da Ljubljana v plesnem oziru prednjači vsem drugim mestom.

Ameriške zanimivosti

Prebrisan zdravnik. — Ameriški ata Žužamaža. — Boji med tihotapci. — Naivni starček in sleparska nevesta

V New Yorku so se dni vtaknili pod ključ nekega Edvarda Kocha, ki je po mestu posloval kot zdravnik. Ni imel svoje ordinacije, kjer bi sprejemal paciente, marveč je zahajal kar k njim na dom. Po-sečal pa je najraje poročene ženske in sicer običajno, kadar so bile same doma. Vsaki je rekel, da ga je poslal njen mož, ki se mu dozdeva, da je žena nekoliko bolna in da jo je treba preiskati. Koch se je znal dobro vesti in je res napravil vtis zdravnika. Večina dam mu je nasledila in se pustila preiskati. Medtem, ko se je naivna ženska slekla, je dozdevni zdravnik pograbil njene dragocenosti in kar mu je prišlo vrednega v roke ter jo popihljal, dobro vedoč, da ga naga ženska ne more zasledovati. Sedaj bo imela njegova klijentela za nekaj časa pred njim mir.

Navdušene dasilce imajo v Ameriki in zlasti v kraju Great Neck, država Illinois. Člani tamošnje požarne brambe so imeli na razpolago popolnoma novo gasilno orodje, nove motorne brizgalne in slične priprave. Že več mesecev so imele vse to

v pripravljenosti, toda nikjer ni hotelo goriti. Mladi gasilci pa so si znali pomagati. Sami so zanetili dve prazni farmi, nato so oddali signal za alarm in se s pripravljeno avtomobilom in aparati odpeljali na kraj nesreče, kjer so neumorno gasili. Kljub temu je bila povzročena škoda prav velika. Sedaj je prišla čudna zadeva na dan in celokupna požarna bramba s svojim načelnikom vred je morala oditi v zapor.

Kakor v Chicagu bijejo tudi v New Yorku tihotapci med medsebojni boj. V tej borbi je bil nedavno ubit Natam Kaplanovski, notoričen bandit in tihotapec, ki je bil ob enem načelnik ene banditskih kolp. Kroglja ga je zadela. To je stal zvečer v družbi svojega oprode Diamonda na vogalu Norfolk Street. Tudi Diamond je padel kot žrtev sovražne tihotapske tolpe.

Z nenavadno zgodbo se je nedavno bavilo sodišče v mestecu Whita v državi Kansas. V neki spiritsitični seansi se je 71-letni farmer John Seybold oženil z nevesto Saro, ki pa je bila zgolj duh in katero

mu je privedla medij Nellie More. Dasi je Seybold svojo nevesto v temi dvorane ledu razločil, ji je prinesel cvetice in ji tudi kupil poročno obleko. Pri drugi seansi je zahtevala nevesta od starčka, naj ji da denarja. In Seybold je bil res toliko naiven, da je posegel v listnico in velikodušno žrtvoval 500 dolarjev. Ko je nevesta uvidela, da hodi Seybold rad na tim, je še dvakrat ponovila svoj poskus in ga odrila za več tisoč dolarjev. Šele, ko so ga temeljito očistili, je Seybold spoznal, da je nasledel prbrisanim sleparjem in je medij ter dozdevno nevesto ovadil. Sedaj je sodišče talentirani medij zaprl.

Iz ameriške avtomobilske industrije

Iz ameriške nedavno izšle avtomobilske statistike je posneti zanimive številke o produkciji ameriških tvornic v prvi polovici leta 1926 in 1927. Iz te statistike je razvidno, da so spodaj omenjene tvornice producirale nastopno število voz: Ford leta 1926. 640.119, leta 1927. 332.348, Chevrolet l. 1926. 249.034, leta 1927. 360.686, Dodge 1926 133.290, leta 1927. 65.613, Buick 123.116, 112.628, Essex 77.699, 92.106, Chrysler 62.914, 80.069, ostale tovarne leta 1926. 886.953, leta 1927. 840.895; skupaj leta 1926. 2.731.225, leta 1927. 1.884.345.

Iz te statistike je nadalje posneti, da je pravzaprav najbolj padla produkcija Chevrolet avtomobilov, katere proizvajal General Motors Company, ki je glavni Fordov konkurent. Ko je Ford uvidel, da produkcija oziroma prodaja njegovih voz pada, je sklenil, da ukine nadaljnjo produkcijo dosedanjega modela in da svoj voz modernizira ter prilagodi duhu časa. Seveda je bilo za to potrebno investirati ogromne zneske v podjetje samo, katero je moral Ford opremiti z novimi stroji ali jih vsaj predelati. Tekom zadnjega leta so Fordove tovarne v Detroitu doživele popolno reorganizacijo, predelanih je bilo 15.000, a na novo montiranih 4500 strojev za izdelavo avtomobilov. Za vse adaptacije, moderniziranja, renoviranja in restavriranja je Ford riskiral ogromno vsoto, ki presega eno milijardo Din, t. j. okoli 20 milijonov dolarjev.

Novi tip Fordovega modela je bil nedavno izgotovljen in preizkušen. Kakor zatrjujejo, bo novo Fordovo vozilo tehnično izvrstno opremljeno, naj-novejši model bo razpolagal z močnejšim motorjem s tremi prestavi naprej in eno nazaj. Novi tip bo baje dosegel povprečno 100 km na uro, in naj-zanimivejše je, da bo potrošil manj nego 10 litrov bencina. Kakor večina modernih avtomobilov, bo voz opremljen tudi z avtomatičnim čistilcem za steklo, razpolagal bo z vso potrebno, tehnično izpopolnjeno aparaturo in imel bo tudi povsem drugo obliko. Novi Fordov model bo praktičnejši, nekoliko nižji, daljši in solidnejši izdelan. Karoserija bo izdelana v petih tipih, da bo odgovarjala vsem zahtevam. Tudi v ceni bo Fordov model skušal odgovarjati duhu časa in cene novega tipa baje ne bodo dražje od starega.

Kakor smo že omenili, je Fordova družba nedavno izgotovila prvi eksperimentalni voz, sedaj pa obratuje tovarna že v polnem obsegu. Družba bo že tekom najkrajšega časa zmogla produkcijo do 11.000 voz dnevno in bo torej celo prekosila staro produkcijo, ki je znašala 8000 voz dnevno. Zanimanje za novi Fordov model je ogromno in zanimivost, da ima Ford zanj že 350 naročil, dasi nihče od kunc, še ni niti videl in niti ne ve, kakšen bo pravzaprav najnovejši tip.

Princ novinar

Člani skandinavskih vladarskih rodbin so zelo demokratični in nočejo o knežjem sijaju ter ceremonijah ničesar vedeti. Princ Viljem Švedski, drugi sin kralja Gustava, se mudi sedaj zopet v Ameriki, kjer predava javno, kakor je že v preteklem letu, o svojih potovanjih po Afriki. Sedaj opisuje svoje vtise, ki jih je dobil v Ameriki, povsem prostodušno v skandinavskih listih in sicer ne samo v švedskih, temveč tudi v norveških in danskih. Oskar II. bi si gotovo ne mogel predstavljati, da bo komaj 20 let po njegovi odpovedi norveškemu prestolu, njegov vnuk sodeloval v norveških listih.

Mojzes iznašel smodnik

Do danes še ni znano, kdo je prav za prav iznašel smodnik. Nekateri zatrjujejo, da Nemec Berthold Schwarz, drugi zopet da Anglež Rover Bacon. Zgodovina pa medtem dokazuje, da so Kitajci poznali že davno pred nami smodnik, a so ga rabili samo za rakete in umetni ogenj. Toda najnovejša odkritja, ki jih je nedavno napravil danski učenjak Jens Jürgens in v katerih razvija povsem novo teorijo, so vsekakor senzacionalna Jürgens v svojem, nedavno izšlem delu naziva »Mojzesa kot tvorničarja smodnika in dinamita«. Avtor skuša dokazati, da je Mojzes odkril smodnik, eksplozivne tekočine in dinamit in da je ta sredstva uporabljal pri židovskih žrtvenih obredih. V četrti knjigi govori namreč Mojzes o neki vodi s tajno silo in Jürgens je mnenja, da je bilo to neko eksplozivno sredstvo. V zvezi s tem — navaja Jürgens — je razumljivo tudi postopanje Mojzesa, ki je prepovedal, da se kri in mast ubitih živali zavže, marveč je oboje vedno takorekoč »zaplenil«.

S krvjo je Mojzes polil pepel in iz te zmesi je pridobil soliter. Zveplo je pridobil iz bližnjega polotoka Sinai, pa tudi oglje in premog je imel na razpolago. Če je torej Mojzes napravil zmes iz solitra, oglja in žvepla, je dobil črni smodnik. Iz masčobe in »najčistejšega olja«, katero je Mojzes zahteval od naroda kot desetino, je po razmišljanju pridobil glicer in ko je to spojil, odnosno zmešal s solitrom, je pridobil strahovito eksplozivno sredstvo nitroglicerina. To je bila po mnenju Jürgensa ona zagonetna voda s tajno silo. Neko trdno maso je nato prepočil z nitroglicerinom in pridobil iz te kombinacije dinamit. Mojzes je torej že takrat napravil odkritje, s katerim je leta 1846 zaslovel Nobel in ki je bilo epohalnega pomena za nadaljni razvoj tehnike. Na podlagi tega si razlaga Jürgens vse številne »čudeže«, o katerih piše sv. pismo, takole:

Vsi ti čudeži, katere je Mojzes navadnemu ljudstvu razlagal kot »ogenj Gospodov«, so bili ustvarjeni s smodnikom in dinamitom. Ognjen steber, ki je šel pred Izraelci, ko so zapuščali Egipt, je bil od Mojzesa umetno inženiran. Mojzes je tudi uničil zlato tele in pognal rdečo Korah v zrak. Skrivnost izdelovanja smodnika je podedoval Jozua od Mojzesa. Jozua je prehod preko reke Jordan dosegel na ta način, da je na mestu, kjer se struga reke nekoliko zožuje, razstrelil veliko goro in tako je za nekaj ur umetno zadržal odtok vode. Židovi Jerihe so se porušili radi eksplozije. Izraelci so morali hoditi okoli trdnjave in s hruščem in trščem obrniti pozornost nase. Ponoči pa so minirali Jozue neopazeno izkopali v zidovje luknje in natresli vanje dinamita. Trombe, ki so sedmi dan zadonele, so bile signal za eksplozijo in vse židovje se je porušilo. »Skrinja zaveze« je bila shramba smodnika. Ko je nekoč eksplodirala, je bilo ubitih 50.000 oseb.

Tako torej Jürgens, kateremu tudi prepuščamo vso odgovornost za njegove vsekakor nekoliko riskantne hipoteze.

Strašen zločin v Erdelju

V erdeljski občini Sobolec je živel samotno Stepan Čedo, star 66 let. Že od rojstva je bil pohabljen, po vasi so pa govorili, da ima shranjene doma težke milijone Nekega dne se je pojavila v starčevem stanovanju občinska komisija z notarijem na čelu, da preišče njegovo stanovanje. Tedaj je komisija našla v neki omari, skrit v nekem čevlju njegov zaklad. V čevlju ni bilo nič manj nego milijon in pol dinarjev, deloma v zlatu, deloma pa v papirju. Komisija je takoj sestavila testament in določila za glavnega dediča samega notarja. Starec testamenta ni hotel podpisati, komisija ga je pa k temu prisilila in mu potisnila pero v roko. Starec se je tedaj tako razburil, da se je onesvestil. Komisija je takoj poklicala zdravnika, ki je na povelje komisije brez pregleda dognal, da je starec mrtev. Starca so pokopali živega, notar je pa prevzel njegovo bogastvo, kakor je bilo zapisano v testamentu, in se tudi preselil v njegovo hišo. Med njim in ostalima dvema članoma komisije je nastal kmalu prepri radi razdelitve dedšine. Zato sta oškodovana člana prijavila notarja oblastni, ki so ga aretirale in z obema prijateljskoma vred oddale državnemu pravdniku.

so najboljšie, najtrajnejše in zato najcenejše.

Iz življenja vlikega mesta

V zadnjem času je dunajska zdravstvena komisija zopet doosttrila svoje delovanje. Izvršila je več obsežnih racij ter začela posvečati posebno pozornost raznim vdovskim klubom v posameznih kavarnah in društvenih lokalih, nadalje plesnim šolam, masažnim salonom itd. Potreba takega nadzorstva je tem občutnejša, ako se pomisli, da so n. pr. v mesecu septembru prišli na Dunaj vsled prestopkov zdravstveno-policijskih predpisov nič manj kakor 264 žensk, izmed katerih so jih spoznali kot spolno bolne 28, torej več kakor 10%. Dunajska policija mora v teku enega leta posredovati približno v 5000 slučajih zaradi izvrševanja nekontrolirane prostitucije. V zadnjem letu pred vojno so organi zdravstvene policije prijeli zaradi izvrševanja nekontrolirane prostitucije samo 623 žensk, izmed katerih je bilo 26 bolnih. Leta 1920. pa je bilo doseženo rekordno število 7637 aretacij. V zadnjih letih so se razmere v tem pogledu precej zboljšale, vendar pa so še neprimerno znatno slabše od predvojnih.

Zagonetna smrt v cirkusu Kludsky

Znani češki cirkus Kludsky, ki je bil pred leti tudi v Ljubljani in pri katerem se nahaja tudi Ljubljancan Mirko Vojnovič, se nahaja točasno v Temišvaru na Rumunskem. V cirkusu pa so te dni našli v hlevu mrtvega uslužbenca Stanislava Urbanskega. Bil je ves pohojen, polomljen je imel vsa rebra, udrt prsni koš in glavo strahovito razmesarjeno. Videti je bilo takoli, da ga je do smrti poodil slon.

Toda pri preiskavi je policijski zdravnik na glavi mrtvega ugotovil težko rano, očitno povzročeno od silnega udarca s palico. Nadaljna pozvedovanja so pokazala, da je bil krotilac zveri usodnega večera pred nesrečo v družbi več tvarišev v neki gostilni. Ponoči se je precej vinjen vračal domov. Oblasti sumijo, da so ga na poti domov napadli drugi cirkuski uslužbenci in ga ubili. Napadalcu so nato truplo zavlekli v zverinjak, kjer so ga prestrašeni sloni popolnoma poodili. Policija nadaljuje pozvedovanja.

Presenečeni tatovi

Te dni so se začeli v neki varšavski restavraciji naenkrat strelji in klicji po policijo. Na tleh je ležal neki človek v svoji krvi, dva druga sta držala svoji roki z orožjem kvišku, četrti pa je molil revolver naperjen proti njima. Ta je bil eden najboljših poljskih detektivov. Nedavno so bile poljskemu vijolinske-mu virtuozu Barcewiczu ukradene njegove slovite gosli iz l. 1775. Detektiv je tatove izsledil, da bi pa prišel v posest gosli, se je izdal za bogatega inozemca, ki hoče kupiti gosli. Že večkrat kaznovani tat Mielecki je prinesel instrument v spremstvu svojih dveh tovarišev v dogovorjeno restavracijo. Vsi trije so bili oboroženi. Med ogledovanjem gosli je detektiv nenadoma potegnil svoj revolver in zaklical: »Roke kvišku!« Mieleckega, ki je hotel streljati, je detektiv ustrelil, ostala dva pa sta se udala in dvignila roke kvišku. Ko je došla policija, so ju razorožili in aretirali.

Knjige, brošure, časopise, vsakovrstne tiskovine za društva, posetnice, osmrtnice itd. izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

J. Suchy:

Ljubljana v l. 1999

Začnimo pri »Figovcu«. Tam, kjer stoji sedaj le - ta ponos Ljubljane, vidim v duhu velikanski železni stolp, nekak ljubljanski »Eiffel«. Tu bo center aviatike, odnosno garaža za aeroplane, hidroavione in zepeline. Zakaj po 72. letih bo imel vsak Ljubljancan svoj kolo. Ko bo priletel tak zračni avto od kodersikier, bodo delovali lifti navzdol in navzgor. Brez najmanjšega napora, prerokanja glede takse, fiksanja s strani stražarstva, iblatjariev itd. bo takratni aviatik dospel na ljubljanska tla.

Do takrat bodo že izumrli konji ali pa bodo vsaj potisnjeni v ozadje ali v vrvenju in avtomatičnem vozenju ne bo več mesta za konje in enake živi-zaladie Ljubljane. V tem električnem nje. Pomislite, da bodo takoj pri izstopu iz Eiffela na razpolago 100 HP avti, ki bodo najžili pasažirje ter ž njimi od-drdrali v hotele.

Apropos, hotele. »Union« recimo, bo

takrat izgledal kakor danes Figovčeva gostilna, nič manjši, nič večji za takratne razmere. Mislite si potem lahko, da bo tudi palača Ljubljanske kreditne banke ali ona Trboveljske družbe le še nekaj memento mori. Zadostuje, ako povem, da bo naš patriarhalni Grad jedra še za eno ali dve nadstropji vzvišen nad ljubljanskimi nebotičniki.

Na Gradu bo stal ponosni »Insuperebel«, v čegar senc bi starodavno ozidovje gradu, ki je danes naš ponos, razpadlo, da ni zidano za vse žive dni. Hotel »Insuperebel«, svetovna atrakcija, 1000 sob z neverjetnim komfortom, z brezhrupnim pogonom za zidovjem starega gradu nastanjenih hiper- in supradiselmotorjev in dinamov s transverzalnimi vzpenjačami in vozili na žičah do vseh sosednjih in oddaljenih vrhov. Vse »Made in Yugoslavia« Čudo 21. stoletja in cili vseh globetrotterjev.

Kar bo takrat sploh še tovaren v ljubljanski oklici, bodo vse obratovalne s stroji, avtomatičnimi seveda. Ker ne bo več delavcev, tudi ne bo socialistov

in komunistov več in tako si bo država prihranila precej izdatkov za pendreke in žandarje. Upam namreč, da bodo do takrat vsi prebivalci Ljublitne in ne bližje in daljše okolice zgolj in pravcati kapitalisti. Komunizma ne bo več treba, kvečjemu v toliko, v kolikor ne bodo vsi multimilionarji.

Zračni rezervoar za Ljubljance ostane i v tej dobi Rožnik. Ker avtomatična vozila vseh vrst ne bodo več gnana z bencinom, marveč z elektriko, ki jo bodo z enostavnim kontaktom pri poljubnem železnem drogu ob cesti vsesavala vase, ne bodo Ljubljancanov na rožniških izprehodih niti najmanje ženirala.

Ljubljancanom takrat tudi ne bo treba več skrbeti, kako priti do Sušaka, ali bo bolje preko Karlovca ali preko Postojne. Kjer stoji danes Barie, bo v letu 1999 po Kr. ljubljanska veleluka. Jadransko morje bo v velikanski podzemskih predorih izpod Plaz nad Cerkevnic, pa vse tja do Kočevja in naprej v naravni strugi napeljana do ljubljanske kotline. Ne bo nam treba več v

prašni Sušak, v obljubeno Crikvenico ali celo na Aleksandrovo. Krk in daljni Rab. Kaj še! Tam pod Krimom bodo stala modernije urejna morskakopališča — ljubljanski Lido. Atrakcija, napram kateri je beneški Lido zgolj senca. In vse tja do Rakeka bo segalo morje, naše slovensko morje. In benečanske, pardon ljubljanske noči bomo prirejali kar tu pri nas v deželi. — Kakopak!

Kočljivo točko imam še rešiti. Kaj mislite o našem žensstvu v tem blaženem stoletju, odnosno o njegovem kretanju, o modi itd.? Samoumevno je, da se bo moderniziralo i ljubljansko prebivalstvo. Kar je danes dopustno na Rabu in Crikvenici, bo tembolj dopustno v tistih časih. In še več bo dopustno! Če hodi že danes vse v pižamah in plavalnih hlačkah po mestu in obali Raba, bo to v tem večjem obsegu veljalo za leto 1999, ker takrat z ozirom na hipermoderniziranje itak ne bo več erotike in poluhšanja.

Prof. Voronov, odnosno tačasni njegov epigon v Ljubljani, bo imel zlate

čase; vse se bo pomlajevalo na način skoraj, kakor se danes strižejo bubifrizure, namreč tako enostavno, in hitro. Eno, dve, tri in star dedec ali baba (oprostite izrazu) postane v hipu čil mladenič, odnosno brhka deklica. S pomilovanjem bodo takrat zrl nazaj na nas zapečniki. —

Pač pa bo leto 1999, zadalo smrtni udarec lovcem in turistom. Kdo bo še lazil po hribih, če pa do vsakega vrha segajo vzpenjače in železnice. Srne in divje koze se bodo morale udomačiti, ker jim sicer ne bo obstanaka ob tem pestrem življenju na gorah in Alpah. Čucki in ostala polična živa bomo opremljena z »revolverji«, ker bi drugače ne bila kos poličnemu dirndaju. Najbrže bodo tudi na zračnih potih spremljali p. t. gospodarike, opremljeni z miniaturnim letalnim aparatom.

Glavni kolodvor se bo nahajal v našnjih »Zvezdi«, kjer se bo koncentriral ves svetovni železniški promet in bo imel takratni Krapežev naslednik — zlate čase. Z njim vred pa tudi naša Ljubljana. Takrat — leta 1999!

Italijanska reklama

Vzrok naše nesreče: naš molk; vzrok laške sreče: kričeča reklama. — Prinčevska poroka: reklama za tujski promet. — Laško pomorsko junaštvo: reklama. — Množica pod konjskimi kopiti: reklama. — V vojni padli prostovoljci: reklama

m. n. — V Trstu, 9. novembra.

Mnogokrat smo se v Trstu pogovarjali, kako škoduje naši stvari, namreč stvari naše narodne manjšine v Italiji, žalostno dejstvo, da nas zunanji svet ne pozna, da pravzaprav niti ne ve, da si je Italija z aneksijo avstrijskega Primorja prisvojila tudi pol milijona jugoslovanskega življa, ki že nad tisoč let prebiva na teh delih in bi bil po načelih, za katero se je vplevala velika svetovna vojna, tudi moral imeti pravico, da bi se bil sam izrekel za svojo državno pripadnost, da bi se bil priključil državi svojega naroda.

Nas ni poznal nihče, toda zato je svet tem bolj poznal Lahe in bil trdno prepričan, da je vsa ona zemlja, po kateri sega Italija, v resnici italijanska. Seveda, Lahe so vedno kričali, ves svet je bil poln njihovih krika, s katerim so si svojili našo zemljo; mi smo pa vedno le molčali in molčali in čakali, da nam bo pečeno piščice zlate svobode kar samo prišlo v usta. Da, bili smo celo taki, da smo tistim, ki so skušali govoriti, sami mašili usta, ker smo se bali, da bi govorjenje znalo škodovati. Tako nas potem tudi v resnici nihče ni vprašal, kaj bi želeli in hoteli, temveč so nas tebič menič odrezali od debila našega narodnega drevesa, da nas sedaj kot odsekano vejo mrcvari sekira fašizma. Da leti iveri na vse strani in bo kmalu že vse trlo in preperelo, kar je nekada tako bujno zelenelo in cvetelo.

Kako vse drugačni so lahi!

Naj je morda tudi samo deseti del vsega, kar kriče v svet, resnica, ali pa tudi ne, pa vendar vsepovsod, po vsem svetu, v vseh listih, v vseh knjigah čitate dan za dnem, da je Italija najnaprednejša država na svetu; da njena industrija napreduje kar skokoma; da je že zdavnaj presegla i Anglijo i Nemčijo i Francijo; da so italijanski avtomobili najboljši na svetu; da je ni države, ki bi mogla tekmovali z Italijo s svojimi aeroplani, hidroplani in zrakoplovi; da italijansko poljedelstvo dela naravnost čudeže s svojim intenzivnim obdelavanjem zemlje; da italijansko ladjedelništvo prekresa ladjedelništvo vsega ostalega sveta; da se v Italiji ne gradi samo največ novih ladij, temveč tudi največje, najrazkošnejše, naudobnejše ladje, parniki in motorne, da, tudi najhitrejša, prave pravce »morske strelce«, ki bodo vozile nad 40 pomorskih milj na uro; da je vobče italijansko narodno gospodarstvo najboljša, da je italijanski finančni svet kar najzvojnere, da je italijanska politika na znotraj in na zunanji višek državniške modrosti in dalekovidnosti. Z eno besedo: Italija in Italija in samo Italija je vse, vse drugo pa njej komaj do kolena ali pa nič. Ves svet je danes prepreden z italijansko reklamo in izrazi se v reklamo vsaka prilika, pa če je še tako svečana ali pa še tako žalostna.

Tako se je n. pr. sedaj izrabila poroka sina vojvode d' Aosta, kraljevega bratrance, s princezino Ana Orleansko, hčerjo francoskega pretendentu vojvode Guisgega, v naravnost kričečo reklamo za tujski promet, katerega je Italija letos tako zelo pogrešala. Poročne svečanosti v Napolju so se napovedovale po vsem italijanskem tisku že tedne in tedne, opisovali so se napolske znamenitosti in tako vabljivi besedah in sijaj, ki naj bi se bil razvil v prisotnosti dveh kraljev in kar štiridesetih princev in njihovih spremstva, se je silkal v tako bleščajočih barvah, da bi se vse, kar na svetu potuje za radovednostjo, tiste dni moralo zgrniti v Napolju in milijonkrat povrniti vse stroške, ki jih je stala ta reklama.

In na drugi strani! Ali se ni celo ob tako žalostnem trenutku, kakor je bila popotitev transoceanskega parnika »Prinčezinje Mafalde«, delala naravnost nesramna reklama za italijanske parobrodne družbe

s tako kričečim povečevanjem junaštva in požrtvovalnosti italijanskih mornarjev, da je v resnici že presedala; seveda tistim, ki poznajo to junaštvo, nikakor pa ne ogromni večini svetovne javnosti, ki jemlje italijanske plove za kleno zrno in je zato prezrla, da je bila ladijska posadka v resnici tako junaška pri reševanju same sebe, da je poginila skoraj ena tretjina potnikov v morskih valovih, od posadke pa samo ena osmina!

Tudi pa se je vrnila v Trst s svoje prve vožnje Cosulichova nova motorna ladja »Saturnia«. Kaka kričeča reklama se je delala za to in s to ladjo, je znano. Zdelo bi se skoraj, da se odšel sploh nihče ne bo več vozil v Južno Ameriko z drugo ladjo, ko edino le s »Saturnio«. Seveda slo je pred vsem za to, da se privabijo jugoslovanski potniki, ko se je vendar pred kratkim s sodelovanjem angleške Cunard Line otvorila naša lastna jugoslovanska paroplovna zveza z Južno Ameriko, katero je sedaj treba ugonobiti, da bi se tudi še nadalje stekal naš jugoslovanski denar v italijanske žepce. In glejte, kaj se vse objavljalo po italijanskih listih v reklamne svrhe! Današnji »Piccolo« je namreč popoln kar cele tri stolpe o preslavljenih uspehih »Saturnije« in navaja kot višek teh uspehov dobesedno tole:

»Najburnejši in za uspeh, ki ga je imela »Saturnia« v Buenos Airesu, najznačilnejši dogodek se je pripetil neke nedelje. Izkušajoč ta svobodni dan, se je zbrala ogromna množica na severnem nabrežju, da bi si ogledala ladjo, ki jo je že predhodno dni ogledalo nekoliko desetstisočev posetnikov. Množica je polagoma rastle in rastle in se pomnožila tako vznemirljivo, da je bilo treba mobilizirati vso pristaniško policijo. Ker pa policija ni mogla zalezati te valovine in v svojem pritisku proti vkrcavalnim mostičem vse podirajoče ljudske poplave, je bila nujno poklicana na pomoč konjica. Eskadron konjenikov, večinoma »gauchov«, zagorelih obrazov in divje naravi, je prispel kmalu še o pravem času, da je preprečil, da množica ni dobesedno naskočila »Saturnije«. Metej vseh onih tisočev množice je bil tako grozilen, da je konjica morala z golimi sabljami udariti na množico. Dogajali so se naravnost divji prizori, ker se sablji na konjih niso šaljili: bilo je ranjencev, pobitih, blazna panika, nešteto žen je omedlelo. Silno dramatičen prizor tudi za tiste, ki so s krova gledali ta brezobzirni naval. Toda če bi ga ne bilo, bi bila na »Saturnio«, ki je bila itak že nabito polna ogledovalcev, vrila razbrzdana množica: uboga, dobra množica, katero je dovedla v luko le želja, da bi občudovala »pomorski raj«...

Ali hočete še kaj več? Treba bi bilo edino le še, da bi Lahj tudi filmovali te prizore, kako je konjica z golimi sabljami v rokah v skoku udarila na množico, kako je sekala s sabljami po njej, kako je tekla kri, kako so padali ranjenci pod konjskimi kopiti, kako so omedlevali ženske! In vse le samo zato, ker si je ta uboga, s konjskimi sabljami posekana in konjskimi podkvi pomandrana množica »otla« gledati »pomorski raj«, laško ladjo, Cosulichovo »Saturnio«!

Kaka reklama! Kako bi svet stremel! In sedaj, ko stoji »Saturnia« v tržaški luki, se razglašča, da si jo bo zopet mogel vsakdo ogledati, seveda zopet za vstopnino 5 lir in da se bo tako zbrana vstopnina naklonila — sedaj ne več za aeroplan, ki na ga Trst pokloni laški vojaki — za spomenik v vojni padlim tridentistom.

Zopet reklama! Pri z Argentinci pod sabljami in konjskimi kopiti, sedaj pa s tistimi, ki so žrtvovali svoje življenje, za svoje narodne in domovinske ideale! Pa recite sedaj, ali ni res Italija velika,

prva država na svetu in Italijani, ali niso prvi narod sveta, ki naj bi nam bil v vzor in posnemanje v vsem svojem dejanju in nehanju?

Razstava slikarja Cudermana

Katalog kolektivne razstave Staneta Cudermana v Jakopičevem paviljonu pove, da je razstavljal rojen v Kamniku 1895, da je študiral na Dunaju, v Zagrebu in v Pragi, — in imena 64 olj in 30 drugih likov razne tehnike. Pozorni obiskovalci prejšnjih skupnih razstav se nekoliko spominjajo na njegovo ime. V glavnem nam doslej še ni bil znan, in zlasti ni imel reklame, ni je delal niti sam niti drugi zanj. Očividno tudi ne spada v nobeno »d. z. o. z. za promicanje umetnosti«, živi pa v svojem rojstnem kraju Kamniku, kjer ima atelje. Ni torej silil na površje.

Obisk pri Cudermanu pomeni zato zadostno presenečenje. Tu se nam odkriva en tisk krepke individualnosti, dobrega znanja in — ideje. Ne gleda sveta v izrekih in drobcih, marveč ga oblikuje v kompozicijah, s katerimi nekaj izraža. V čini drugih tako priljubljena pokrajina njemu ne »leži«. Portretist je morda nekoliko konvencionalen vsaj na prvi pogled. Dva avtoportreta, kojih eden je sila močan, pet ali šest damskih portretov, — ne je, da ti portreti govorijo, in da zato »govorjajo« najprimitivnejšemu okusu, marveč so obenem tako realistični in izražajo. Izražanje je več kot slikanje, je resničnost. Zato je zunanji izraz na prvi pogled zastarelo. Pa le na prvi pogled. Ni krivda upodobljenca, marveč zasluga slikarjeva, da je n. pr. Marta sladkobna, devojka zamisljena, dama nekoliko melanholična, starejša dama dobrohotna, druga pa nekoliko humoristična. Kdor je original teh portretov kdaj videl na ulici ali drugod, mora portretu priznati, da obenem kaže original in ga obenem razkrinka ali, recimo po domače, »pogrunta«. V tem »a je baš« to dobroga portreta in razlika med njim in fotografijo ali slikano pozno. Pomorost vzb. tudi kozarška glava, ki bi morala v kako zbirko; privabila je več resnih interesentov, ki so se hudovali nad onim, ki je prišel prvi.

Zanimivo je »Vstajenje«, dasi ni dokončano. Stražniški grob, nekonvencionalni, padec materije. Duh — odrešeni odrešeni — vstaja iz padajoče materije v strmih sunku kvišku. Od polovice slike loči rob odvaljenega kamenitega pokrova, motiva pa dve napadno v sliko komponirani stranski figuri. Grozno je »Snevanje s križem«, ki izraža vso neizrekljivo duševno in fizično muko vseh udeležencev. Tudi tu se neke napake, anatomske preveč lesena glava, jarkost barve, — pa vkljub tem napakam močnejšo čustva in izraza, da te kar presume. Ali pa »Zadnja večerja«, močna skupina, ki nam ta tolikrat varirani tema kaže zopet v novi variaciji, ki sicer spominja na razne prejšnje, a vendar i originalna i moderna v barvi, svetlobi in v izrazu.

Resnobno je prikazan tudi drug star tema »Krist na zemlji« in okrog njega razni njegovi namestniki, ki ga vsi prepričujejo, da so oni edini pravi interpreti in čuvarki njegovega nauka. Skoraj banalna naloga je rešena z resnostjo in brez šablone, a uprav satiričen humor je v »patronu«, ki stoji preprovanje ali pa nekoliko prismojenega izraza neke višje nad množico, za njim pa širok lama v rdečem ornatu, in dviga kovnasto brivsko skledo v »svetnikov« glavo, da mu tako drži teatralni »šaj«. Misel tako humorna kot originalna.

Ali se ustaviš pred rožicami? Ene so tu, menda dalje, kakor lesene, pa obenem v barvah in grupaciji take, da bi jih najraje vzel s seboj. Ali pa se ustaviš pred skicami raznih večjih kompozicij, alegorij, Bacchus, rojstvo luči, meditacija in še tu cat?

Da, da, da, tudi napake, da. Pri nas jih gledamo najprej in najbolj, če ne izključno. Favni in nimfe so bolj za Gartenlaube. Mnogo je v tem še spominov na vzore, mnogo se tu bori, smeri za sintezo, proces kristaliziranja ni dokončan, ni se še »vse« dolo. Kadar se bo, bo star. Danes je pa še mlad. Vendar že stopa trdno, njegovo oblikovanje je že določeno. Ne vem, če bi portret deteta bil klasičen, — pred petdeset letom noben umetnik ne zna in ne more portretirati deteta, resnično portretirale, — če bi pa jaz danes imel novozidano palačo, bi velike dvorane izročil Cudermanu, ker bi mu zaupal, da je kos veliki nalogi.

Sledite srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadrugi branilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 19 so bile

izžrebane dne 10. t. m.

Din 4000 je zadela srečka št. 40.501.

Po Din 2000 — so zadele št. 20.812, 71.876 in 58.065.

Po Din 500 —, pa so zadele naslednje številke:

14.111, 76.718, 100.711, 100.704, 5.737, 5.778, 15.492, 15.498, 15.487, 15.430, 30.989, 30.966, 40.512, 40.553, 53.464, 53.479, 53.467, 91.791, 115.654, 8.066, 8.071, 11.535, 23.408, 34.135, 47.778, 48.542, 59.328, 70.276, 71.896, 71.897, 86.332, 86.398, 96.981, 96.931, 97.766, 110.149, 111.190, 123.363, 123.307, 9.337, 20.293, 58.094, 58.073, 61.204, 61.230, 73.655, 73.607, 73.690, 73.623, 82.566, 87.191, 87.172, 99.525, 110.741, 122.708, 122.770, 122.739, 122.743.

Aluminij-kovina bodočnosti

Za kamenito, bronasto in železno dobo prihaja sedaj doba aluminija. — Velika bodočnost bauksita. — Gospodarski pomen za naše pasivne pokrajine

Moderna tehnika, ki stremi za tem, da ustvari kar najhitrejša prometna sredstva, posveča posebno pozornost takozvanim lahkim kovinam, ki omogočajo gradnjo strojev, motorjev itd., ki po svoji gonilni sili prav nič ne ostajajo za jeklenimi in železnimi, ki pa so neprimerno lažje in vsled tega tudi uporabnejše za moderna prometna sredstva. Med temi kovinami zavzema gotovo prvo mesto aluminij in njegove zlitine. To so kovine, ki jih pred par desetletji tehnika sploh ni upoštevala. Uspehi pa, ki jih beleži tehnika tekom zadnjega desetletja, zlasti pa v zadnjih letih, v dobi preokceanskih poletov, avtomobiliziranja prometa in osvajanja poprej nedougljivih daljav, oznanjajo, da nastopi po železni dobi doba aluminija.

Če bi uspeh aluminija bil odvisen od rudnin, iz katerih se pridobiva, bi morala že davno pred železno dobo napočiti doba aluminija, ker je ruda za pridobivanje aluminija mnogo bolj razširjena in bogata, kakor pa železna ruda. Aluminij se drži ilovice, kaolina in živca. Človeštvo to zemeljsko sestavino porablja že od prastarih časov v nekovinski obliki kot žgano ilovico in glino za posodo, pri zidanju itd. Vendar pa je pridobivanje kovine iz teh sestavin zelo komplicirano in se lahko vrši samo v večjih množinah s pomočjo električnega toka. Zato so tudi naši pradedi mnogo prej pričeli dobivati železo, ker je pridobivanje železa mnogo enostavnejše. Temu je tudi predvsem pripisati, da se pridobivanju aluminija vse do zadnjega ni posvečala ona pažnja kakor sedaj.

Žele v zadnjem času, ko je tehnika postavljala vedno večje zahteve na kvaliteto kovin, ko so nove tehnične iznajdbe imperativno zahtevale, da se izločijo iz jekla in železa vse primesi, ki ga delajo neprožnega in povečavajo njegovo težino, je došlo do tega, da so začeli natančno preiskovati železo in jeklo glede njegovih sestavin, »bolezn« itd. ter poskušali razne mešanice s pridobivanjem drugih kovin. Na ta način je uspelo, da so odkrili pri železu in jeklu nove lastnosti in odpravili razne hibe, ki so jih odkrili. Najznamenitejše je v tem pravcu odkritje mešanice, ki onemogoča rjavenje železa in jekla. Osnovne lastnosti železa in jekla pa so ostale v ključu temu nespremenjene. Težina in način predelavanja železa in jekla sta ostala nespremenjena. Ir »aš iz tega razloga je podleglo železo lažjim kovinam, ki mnogo bolj služijo potrebam in zahtevam moderne tehnike.

Glavna lastnost in prednost mlajših kovin je neprimerno manjša težina.

Specifična teža aluminija znaša 2,85, magnezija celo samo 1,74. Te številke dokazujejo, da je mogoče graditi stroje ne dele in druge kovinaste predmete iz aluminija za polovico lažje, iz magnezija pa celo za tri četrtine lažje kakor pa iz železa. Iz iste količine aluminija ali magnezija je mogoče izdelati dva krat odnosno štirikrat več strojev kakor pa iz enake količine železa.

Druga važna prednost je v tem, da potrebujejo stroji iz aluminija mnogo manjšo gonilno silo. Kolike važnosti je to pri gradnji motorjev za letala ali avtomobile, ni treba še posebej naglašati. Predvsem pomeni to zvišanje tovrstne nosilnosti znižanje pogonskih stroškov. Za letala rezultira iz tega dosegljivost vedno večjih brzin in daljših poletov, ker je potrebno za pogon mnogo manj bencina. Poleg tega pa ima aluminij še to prednost, da je že prva raztopina porabna za vlitje potrebnih strojnih delov int., dočim je treba železo šele predelavati in pripravljati za specialne svrhe. To pomeni velik prihranek pri delu in času in se tem v veliki meri zmanjšajo tudi produktivni stroški in pocene izdelki.

Tudi pri nas imamo neomejene količine bauksita, t. j. rude, iz katere se v glavnem pridobiva aluminij in je zato napredek produkcije aluminija tudi za nas izredne gospodarske važnosti. Ležišča bauksita se nahajajo pri nas predvsem v takozvanih pasivnih pokrajinah, Dalmaciji, Bosni, Hercegovini itd., katerim se odpirajo nove perspektive, če se bo tudi pri nas dvignila industrija bauksita. Danes stoji v Evropi na prvem mestu Nemčija, dasiravno je večinoma navezana na uvoz te važne rude.

Usoda železa je torej odvisna samo še od nastanka industrije za pridelovanje aluminija in to povsod tam, kjer je dovolj bauksita. Zato bi bilo tudi pri nas zelo na mestu, da bi posvetili temu vprašanju potrebno pažnjo, ker lahko tako pretvorimo danes še pasivne pokrajine v gospodarsko najaktivnejše v celi državi.

Liubezen.

— Povej mi draga, ali si pred menoj že ljubila kakega moškega?

— Ljubila? Ne. Cesto sem moške občudovala zaradi njihove moči, poguma, lepote in inteligence, kar se pa tebe tiče, me vleče samo liubezen in nič drugega.

Umetnik.

— Kaj pa iščeš, Janezek?
— Psa. oče.
— Kje pa ima rep?
— Se v tintniku.

Arkadij Averčenko:

Dvojniki

Mladi Koleskin je bil veseljak in človek kakor treba. Lahko si ga pridobil za vsako šalo. Nekega dne je moral odpotovati po poslih v neko pokrajinsko mesto. Prispel je tja prerano, da bi mogel takoj izvršiti svoj posel, zato se je vsedel v kolodvorsko restavracijo, naročil fino jed in pijačo, prižgal si je cigareto ter se zagledal v mlado in lepo blondinko, ki je sedela sama za sosednjo mizo. Nenadoma ga je nekdo prijateljsko potapil po rami in ga nagovoril z globokim glasom:

— Glej, glej inženjerja Zajceva... že dolgo vas nisem videl! Kako vam gre?

Koleskin se je obrnil in zagledal pred seboj malega, debelega in enostavnega človeka z rdečo nabuhlim in modrim nosom. Neznane ga je prijel za roko, jo živahno stisnil in dejal:

— Dober dan, dragi prijatelji! Kako se vam godi?

Za vraga, je pomislil Koleskin, gotovo sem se z njim nekje seznanil, pa sem nanj pozabil. Him... ne morem reči, da ga ne poznam...

Zato mu je odvrnil:

— Hvala za vprašanje, dobro: in kako živite vi?

Mali debeluhar se je glasno nasmejal:

— Ha, ha, ha! Kako živimo mi?... Ali so vaši doma zdravi?

— Hvala bogu, — so, — je odvrnil Koleskin smehljaje. Kie ste bili tako dolgo? Zakaj se niste dali videti?

— Jaz? je zapel debeluhar. Ha, ha! Morate vedeti, dragi moj... Da, nekaj

sem vam hotel povedati... Moja žena je vprašala za vas... Vi ste me gotovo pošteno obrekli.

— Zakaj? je odgovoril Koleskin z iskrenim glasom. Za obrekovanje nisem imel povoda, pa vas nisem obrekoval. Tako? je odvrnil debeluhar lokavo, mežikaje... In tristo rubljev, ki ste mi jih posodili? Še isti večer sem jih zaigral!

— Ali je mogoče? je vprašal Koleskin sočutno.

— Da, da...! Ali hočete, da vam vrnem dol?

— Prosim!

Debeli človek je potegnil iz žepa debelo listnico in ponudil Koleskinu 300 rubljev.

Koleskin ni dogo premišljal, temveč je z elegantno kretnjo vtaknil denar v žep.

— Hvala...! Da...! Kai sem vam že hotel reči? Ali mi morete storiti prijateljsko uslugo? Posodite mi do pojutrišnjem petsto rubljev. Veste... težki časi... ljudje ne plačajo... Denar vam pojutrišnjem vrnem.

— Seveda, zelo rad, prosim! Vrniti mi boste ob priliki v klubu. Da, zares! Kaj naj storim z deskami? Pisal sem vam že o njih. Nekaj moram storiti, ker bomo drugače plačali veliko ležarno zanje...

— Pustite prepelati deske k sebi, saj lahko leže na vašem dvorišču, mu je odvrnil Koleskin.

Debeluhar ga je začudeno pogledal.

— Menda se šaljite, gospod inženjer... Saj jih je vendar tri vagone!

— Prosim, delajte, kakor sem vam dejal, je odgovoril Koleskin s čvrstim glasom. Sedaj pa mi dovolite, da se po-

slovim! Natak, račun! Pozdravite svojo gospo!

— Hvala, je odgovoril debeluhar in mu zopet živahno stisnil roko.

Koleskin je vstal in s hitrom korakom odšel iz restavracije.

Koleskin je blodil po ulicah, ogledoval si izložbe, izvil svoj posel in odšel v mestni park. Komaj se je vsedel na klopi, že je pristopila k niemu elegantna dama in ga radostno nagovorila:

— Vladimir! — Nisem te pričakovala danes...! Zadnja dva tedna si se zelo izpremenil. Zakaj si danes v cilindru? Za boga, lepa je!... Te ognjevitve oči!... Plava bubi - frizura... je mislil Koleskin, moj dvojniki je srečen!

— Him... zahotelo se mi je tako, ji je glasno odgovoril, naveličal sem se uniforme! — Razumel je takoj položaj in veselo dodal: Tako, moj angel, sedaj me polubi!

— Kako? se je začudila diavolska. Zadnjič si mi dejal, da se morava ločiti in da mora biti konec najine liubezni...

— Premislil sem se, je hitro odgovoril Koleskin, ti moraš postati moja žena, nihče... Primakni se bližje, daj, da te objamem!

Dekle mu je ugrajalo.

— Veš kaj, dragica, ji je dejal Koleskin po poljubu, pridri popolnoma k meni!

Dekle ga je začudeno pogledalo!

— A žena?

— Katera žena?

— Tvoja vendar!

— Nanjo misliš? Veš, sai ni moja žena. Ne čudi se preveč. To je skrivnost, ki ti jo bom šele pojutrišnjem razjasnil. Pravzaprav je ona moja sestra.

naslov: inženjer Vladimir Zajcev.

Odšel je iz restavracije, majajoč se.

★

Naslednje jutro je vstal v najboljšem razpoloženju. Včerašnja pustolovščina ga je veselila, razen tega pa je dobil tudi lepo svoto denaria. Vendar pa je bil mnenja, da bi nadaljnje bivanje v mestu moglo postati zanj nevarno in je zato sklenil, da odpotuje s prvim vlakom. Ko je prišel na peron in hotel stopiti v vagon, je pristopil k niemu eleganten gospod, ki se je odkril in ga vprašal z vlnudnim glasom:

— Že dolgo časa vas čakam... Mi smo bili že nekoč skupaj... Vi ste inženjer Zajcev?

— Da! S čem vam morem postreči?

— Gospod inženjer, Vi ne oporekate, da ste pretekli teden pri Ivančevih na čaju govorili o meni?

— Ne!

Elegantni gospod ni rekel niti besede več, temveč je samo dvignil roko in čez trenutek se je začela močna zausnica...

— Gospod! je vzkliknil Koleskin, ki je odskočil. Zakaj ste me udarili?

— Ker ste trdili, da pri tri varam.

Po teh besedah se je elegantni gospod obrnil in odšel s perona.

Koleskin je hotel odhiteti za njim, da bi mu povedal, da ni inženjer. Bilo pa je že prepozno, lokomotiva je zaživžgala in vlakovodja je zaklical:

— Vstojite!

Koleskin je hitro skočil v vlak. Denar ga ni več veselil. Vendar je pozabil na žalostni konec svoje pustolovščine, ko se je spomnil nezavidljivega položaja pravega inženjerja Zajceva in ko je pomislil na neugodnosti, ki ga čakajo naslednjega dne.

Urniuje; Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»; Fran Jezeršek. — Za upravo in izvršni del lista; Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.